SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 208. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 30, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го ЖОВТНЯ 1992. Ч. 208. РІК XCIX.

„ГРУПА-239" ЩЕ ІСНУЄ

Київ (УНІАР). — Згідно з повідомленням пресового агентства Руху, співголова Руху В'ячеслав Чорновіл заявив, що під час закритого засідання Верховної Ради України колишня компартійна більшість „група-239", виявила своє справжнє обличчя і зробила спробу відновити своє повновладдя у Верховній Раді. Колишня „група-239" домагалася зміни складу Президії та припинення телерадіопередач сесії Верховної Ради. Для ухвалення цього рішення їм не вистачило всього кількох голосів. Як сказав В. Чорновіл, під час другої, відкритої частини парляментарна більшість вдалася до бойкотування засідання, щоби зірвати голосування над проєктом постанови про надзвичайні вибори.

В. Чорновіл погодився з надорним депутатом Федором Свідерським, який назвав дії колишньої компартійної більшости спробою парляментарного перевороту. На думку Чорновола ВР яскраво засвідчила свою реакційність, що тільки прискорить збирання підписів за її передчасне розпущення.

Данія відкрила амбасаду в Києві

Київ (УНІАР). — У п'ятницю, 23-го жовтня, в столиці України відбулося відкриття амбасади Королівства Данії на Володимирській вулиці ч. 45.

На церемонії відкриття були присутні міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, голова комісії закордонних справ Верховної Ради України Дмитро Павличко, міністер закордонних справ Данії Уфе Елеман Єнсен, представники Міністерства Закордонних Справ України та численні гості. Після короткої бесіди делеґація від'їхала до пресцентру Міністерства Закордонних Справ України, де підписали дві угоди: про сприяння і взаємний захист інвестицій та про свободу пересування.

Під час пресової конференції данський міністер зазначив, що Данія буде всіляко сприяти вступові України до загальноевропейської спільноти, а також допоможе їй вийти з кризи. Уфе Е. Єнсен запросив міністра закордонних справ А.Зленка на офіційну візиту до Данії.

Україна і Німеччина співпрацюють в ділянці зв'язку

Київ (УНІАР). — В Україні перебував міністер пошти і телекомунікації Німеччини Христіян Шварц шіллінґ. Він зустрівся з Президентом України Леонідом Кравчуком.

Метою перебування в Україні німецького міністра було поширення співпраці у галузі поштового та електронічного зв'язку. У листопаді в Києві відкриється перша міжнародна автоматична телефонічна станція, створена за допомогою фірми „Сіменс". Були обговорені питання підготови спеціялістів двох країн для встановлення сателітного зв'язку.

Німецький міністер пошти і телекомунікації та міністер зв'язку України підписали протокол про співпрацю між двома країнами.

Закінчився з'їзд Конґресу Українських Націоналістів

Київ (УНІАР). — На установчому з'їзді Конґресу Українських Націоналістів затверджено програму і статут. Конґрес ставить собі за мету утвердження української самостійної соборної держави.

В ухваленій з'їздом програмі відзначається, що Конґрес Українських Націоналістів не визнає насильницьких засобів ведення політичної боротьби, а також відкидає будь-які форми расизму, тоталітаризму та марксизму-ленінізму. У праці конґресу брали участь делеґати з 23 областей України і Києва, а також гості з Канади, Англії, ЗСА та інших країн.

СКЛАД НОВОГО УРЯДУ УКРАЇНИ

Ігор Юхновський — перший віцепрем'єр-міністер
Василь Євтухов — віцепрем'єр-міністер з питань промисловости та будівництва
Володимир Дем'янов — віцепрем'єр-міністер з питань агропромислового комплексу
Віктор Пинзеник — віцепрем'єр-міністер з питань економічної реформи, міністер економіки
Юлій Йоффе — віцепрем'єр-міністер з питань паливно-енерґетичного комплексу
Микола Жулинський — віцепрем'єр-міністер з питань гуманітарної політики
Віктор Пинзеник — міністер економіки
Андрій Василишин — міністер внутрішніх справ (генерал-поручник)
Віталій Скляров — міністер енерґетики та електрифікації
Анатолій Зленко — міністер закордонних справ
Олег Проживальський — міністер зв'язку
Іван Герц — міністер зовнішніх економічних зв'язків
* * * — міністер культури
Валерій Самоплавський — міністер лісового господарства
Валерій Борзов — міністер у справах молоді і спорту
Віктор Антонов — міністер машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії
Костянтин Морозов — міністер оборони
Петро Таланчук — міністер освіти
Юрій Спіженко — міністер охорони здоров'я
Юрій Костенко — міністер охорони навколишнього природного середовища
Михайло Каскевич — міністер праці
Аркадій Єршов — міністер соціяльного забезпечення
Анатолій Голубченко — міністер промисловости
* * * — міністер сільського господарства і харчування
Микола Борисенко — міністер статистики
Орест Климпуш — міністер транспорту
Георгій Готовчиць — міністер у справах захисту населення від наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС
Григорій П'ятаченко — міністер фінансів
Василь Опоненко — міністер юстиції
Анатолій Лобов — міністер Кабінету Міністрів
Євген Марчук — голова Національної Служби Безпеки (поручник)
Валерій Губенко — голова Державного Комітету у Справах Охорони Державного Кордону (генерал-поручник)
* * * — голова Державної Митної Служби
Володимир Прядко — голова Фонду Державного Майна
Олександер Завада — голова Антимонопольного Комітету
Вадим Гетьман — голова Правління Національного Банку.

На засіданні Верховної Ради України прем'єр-міністер Леонід Кучма заявив, що він нестиме особисту відповідальність за дії Кабінету Міністрів, але просить дати новому Урядові простір для ініціятиви. Цей Уряд має покласти край економічній війні з Росією. Новий прем'єр висловив також ідею щодо випуску надзвичайної державної позики терміном на 10 років.

* * * — необсаджені пости.

М. Воробйов виступав на Міжнародному авторському фестивалі в Торонто

Торонто. (Л.П.). — Вже третій рік за порядком на престижевому Міжнародному фестивалі авторів у Торонто виступив із своїми поезіями перекладеними на англійську мову український поет — тим разом визначний поет України Микола Воробйов.

Директор цього Міжнародного фестивалю Ґреґор Геттенбі поцікавився українською літературою ще в 1988 році, коли українські письменники в Канаді представили йому збірку Івана Драча „Орчард лемпс" („Ліхтарі в саду"), яку видали в ЗСА з перекладами англійською мовою Стенлі Кюніца, Богдана Бойчука й інших. Ґ. Геттенбі без вагань запросив Драча на Фестиваль. Це вдалося перевести в життя щойно наступного року з уваги на складні ще тоді обставини в Україні. Наступного року вже без труднощів приїхав запрошений на Фестиваль Ігор Калинець, а його збірку віршів англійською мовою видали видавці Беррі Калаґан і Юрій Ємець, в перекладі Марка Царинника. В 1991 році гостем фестивалю був Василь Голобородько і знову з цієї нагоди ці самі видавці постаралися випустити збірку його поезій в пе-

(Закінчення на стор. 5)

Капітан Б. Пискір навчається в УНІГУ

Капітан Б. Пискір

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Капітан Богдан Пискір став дослідником в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету (УНІГУ) на академічний рік 1992-93. Капітан Б. Пискір є першим старшиною армії ЗСА, який дістав завдання спеціялізуватися в українській проблематиці. Він, як старшина Закордонної служби, належить до невеликого корпусу вояків-дипломатів, який має завдання аналізувати реґіональні ситуації і створювати дорадчу базу для спеціялістів, які формують політику. Співучасть армії в забезпеченні стипендією Б. Пискіра в УНІГУ свідчить про її зацікавлення політикою, економікою і структурою державної безпеки України.

В УНІГУ дослідження Б. Пискіра будуть зосереджені на процесах переходу України від совєтської республіки до незалежної демократичної держави, з особливою увагою на ролю українських збройних сил в цих процесах. Він також буде вивчати процеси творення української армії та боротьбу за Чорноморську фльоту.

— „Я приголомшений, як майже протягом однієї ночі Україна взяла під свою контролю колосальне майно Совєтської армії на своїй території і перейняла в посідання другу за величиною армію в Европі. Українізація понад пів мільйонної Совєтської армії і контроля над військовою технікою, якою вона оперує, є, безперечно, найбільшою поразкою, яку зазнала Совєтська армія від часу Другої світової війни. На диво, все це відбулося без одного пострілу і без серйозних переговорів з іншими колишніми союзними республіками. Українці ампутували значну і преважливу частину Совєтської армії поки совєтський генеральний штаб усвідомив собі, що він лежить на операційному столі. Ще більш дивним є те, що Захід навіть на помітив цього 'тихого перевороту', який значно змінив структуру безпеки Европи. Це є доказом того, як мало знають на Заході про ситуацію в Україні. Я сподіваюся, що моя праця в УНІГУ в якійсь мірі допоможе поглибити розуміння Заходу історичних подій, які сьогодні відбуваються в Україні. Це, звичайно, є важливим як для України, так і для Америки".

Капітан Пискір прибув до УНІГУ після закінчення навчання в Гарвардському університеті ступенем маґістра в програмі совєтських студій. До свого призначення на старшину Закордонної служби армії ЗСА, Б. Пискір 1983 року закінчив Військову академію ЗСА і служив командиром танкової роти в Німеччині.

В ЛИТВІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ДЕМОНСТРАЦІЇ НЕЗАДОВОЛЕНИХ ВИБОРАМИ

Вільнюс, Литва. — Засоби масової інформації, а також литовське радіо і телевізія та російське пресове аґентство ІТАР-ТАСС повідомили, що в Литві розпочались масові політичні демонстрації незадоволених вислідами парляментарних виборів. По центральній авеню литовської столиці пройшли кілька сотень демонстрантів, найбільше студентів і молоді з лозунгами: „Комуністи — геть!" В такий спосіб вони хотіли запротестувати проти вислідів виборів до парляменту у яких комуністи, чи колишні комуністи, які після путчу створили в Литві Демократично-робітничу партію, здобули велику перемогу, отримавши 45 відсотків голосів виборців.

Учасники відбули мітинґ під будинком згаданої Демократично-робітничої партії і скандували політичні гасла, закидуючи колишнім комуністам, які все ще в багатьох місцевостях Литви тримають владу в своїх руках, творячи так звану партократичну групу на взірець груп в інших колишніх республіках СССР, фальшування виборів. Представники цієї партії вийшли на зустріч демонстрантам і хотіли пояснити їм свою політичну плятформу, головно те, що вони також стоять на позиціях незалежности Литви, але демонструючі не захотіли їх слухати і заглушили їхні виступи співом патріотичних пісень і скандуванням антикомуністичних гасел.

Кореспондент ІТАР-ТАСС попросив заступника голови Демократично-робітничої партії Віталюса Гяржонаса дати оцінку акції протесту. Він заявив, що покищо не можна сказати, що молодих людей хтось зумисне вводить в блуд, однак, на його думку, такий вияв незадоволення вислідами виборів в крані, яка претендує на демократичність, не може не насторожувати. Така реакція тільки може поглибити конфронтацію.

Державна газета „Лєтовос Айдас" повідомила своїх читачів, що у вівторок, 27-го жовтня в приміщеннях „Саюдіса" відбулись наради некомуністичних активістів, а також політичний мітинґ з участю кількасот осіб, в більшості колишніх політичних в'язнів і переслідуваних під час окупації Литви комуно-московською імперією. Вони прибули на мітинґ з плякатами і своїми організаційними прапорами перев'язаними чорними стяжками, протестували проти вислідів голосування у парляментарних виборах, закликали у другій турі не голосувати за комуністів, дивитись в першу чергу на інтереси Литви і думати про те, щоб її не „загубити" в майбутньому.

Голова Верховної Ради Литви Витавтас Ляндсберґіс перестеріг на пресовій конференції засоби масової інформації, щоб вони не поспішали з висновками, бо повторні вибори ще не відбулись, але деякі газети, радіо і телевізійні станції вже повідомили світ про перемогу комуністів.

Місцеві литовські засоби масової інформації, зокрема прихильні до „Саюдіса" та деякі західні щоденники, наприклад, „Ноє Цюріхе Цайтунґ" та інші підкреслили, що російські засоби масової інформації займаються дезінформацією під прикриттям охорони російськомовного населення в Литві, що є недопустиме, — заявив Ляндсберґіс.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 27-ГО ЖОВТНЯ, в Теграні зустрілися президент Ірану Гашемі Рафсанджані і прем'єр-міністер Туреччини Сулейман Демірель. Тегранське радіо у своєму коментарі підкреслило наставлення іранського президента, який закликає обидві країни випрацювати спільне становище щодо подій у світі і в азійських реґіонах. Спостерігачі відзначають помітне поліпшення стосунків між Іраном і Туреччиною. Відомо, що недавно Тегран і Анкара підписали договір про безпеку, який передбачає спільні заходи боротьби проти прихильників Народної партії Курдистану, а також проти іранських муджагедінів, що мають бази на території Іраку і Туреччини. Рафсанджані і Демірель висловилися за негайне припинення геноциду проти мусулман у Боснії І Ґерцеґовині.

В ОПРИЛЮДНЕНОМУ В БОННІ у вівторок, 27-го жовтня, звіті провідні спеціялісти п'яти економічних дослідних інститутів Німеччини стверджують, що економіка країни перебуває у критичному стані, наступного року рівень інфляції буде ще вищий, а темпи економічного росту — нижчими. Ціни на товари першої необхідности підвищаться в цьому році загалом на 4 відсотки, а в наступному — на 3.5 відсотка. У східніх землях Німеччини ціни до кінця цього року виростуть на 11 відсотків.

У ВІВТОРОК, 27-ГО ЖОВТНЯ, бойовики проіранської партії Гезболла в Ливані випустили 20 ракет на ізраїльське місто Кір'ят-Шемоне. У відповідь ізраїльські воєнні літаки атакували бази Гезболли. Представники парляментарної опозиції закликали уряд Ізраїля припинити мирні переговори з арабами у Вашінґтоні, однак уряд Їцака Рабіна вирішив не реаґувати на провокації Гезболли. Згідно зі свідченнями ізраїльських і палестинських властей, за останні три дні з обох сторін вбито 12 і ранено 34 особи.

ЦИМИ ДНЯМИ В ЛАТВІЮ приїде група експертів ООН в питаннях прав людини. Її очолить керівник спеціяльного центру ООН Ібрагім Фалл. Чотириденна програма перебування групи експертів передбачає зустрічі з представниками національних меншин і різних громадсько-політичних рухів та об'єднань республіки, ознайомлення з діючим законодавством і докладного вивчення його на предмет відповідности латвійських законів міжнародним нормам.

ПАПА РИМСЬКИЙ ІВАН ПАВЛО II надав особисті авдієнції для Архиєпископа Вільнюса Авдріса Юозаса Бакіса, Архиєпископа Риги Яніса Пуятса, а також папського нунція в Литві, Латвії і Естонії Єпископа Ґусто Муллора Ґарсію. Ватиканська преса повідомила, що під час зустрічі мова йшла про політичну, економічну і духовну ситуацію в прибалтійських республіках. Відомо, **що Іван Павло II** має намір відвідати ці держави у вересні **1993 року**.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ОПИТОМ, що його перевів Інститут Ґеллупа для газети „Ю-Ес-Ей Тудей" і телекомпанії Сі-Ен-Ен, тільки 48 відсотків голосуючих американців задоволені своїми конґресменами і мають намір голосувати за ними під час цьогорічних виборів, якщо вони стараються про перевибір. Перший раз в історії виборів менше як 50 відсотків виборців підтримують своїх конґресменів. На питання чи вони підтримують в загальному Палату Репрезентантів, тільки 29 відсотків запитаних відповіли, що „так", решта, або не відповіли, або засудили поведінку багатьох конґресменів, а Палату назвали „говорильнею". Кандидуватимуть на перевибір в цьому році 211 конґресменів-демократів і 137 республіканців.

В 1988 РОЦІ, ТОБТО РОЦІ виборів Президента ЗСА, три телевізійні компанії — Сі-Бі-Ес, Ен-Бі-Сі і Ей-Бі-Сі заробили на виборчій кампанії 38.5 міл. дол. Цьогорічна виборча кампанія ще не закінчилась, а згадані компанії отримали вже з фондів Буша, Клінтона і Перо понад 40 міл. дол. Про фонди Перо тяжко говорити, бо він в основному тратить власні гроші. Спостерігачі і спеціялісти загально думають, що цьогорічна сума витрачена на пропаґандивну виборчу кампанію перейде 300 міл. дол.

У ВИДАННІ „ДЖОРНЕЛ оф Коммерс" появилася заява Міжнародної профспілки моряків торговельної, зокрема риболовної фльоти, у якому вони, в тому числі американська профспілка моряків, вдаряють на тривогу з приводу все більшого й більшого напливу моряків і корабельних помічників з країн колишнього СССР. Вони, згідно із заявою, становлять поважну загрозу для західних моряків, бо вони готові заповнити ринок запотребування дешевою робочою силою, спричинитись до зниження заробітних платень і підірвати зусилля профспілок, які добиваються поправи умов праці. На міжнародних кораблях все більше видно моряків колишнього СССР, число яких досягає сьогодні 30,000 осіб. Сьогоднішня заробітня платня моряків пересічно становить 500 дол. місячно, плюс додатки у випадку додаткових послуг. Натомість моряки з колишнього СССР погоджуються працювати за 350 дол. в місяць і 150 дол. за додаткову працю.

У ЛІНКОЛЬН ТУНЕЛІ в Ню Йорку трапився випадок зудару трьох пасажирських автобусів. 43 особи були поважно поранені, цілий ряд осіб зазнали легкого поранення. Тунель був закритий для переїзду на протязі майже чотирьох годин і це створило чималу проблему для поліції, керівників вуличного руху і власників автомобілів, які попали в цей суцільний кількагодинний застій. Комішенер автомобільного руху заборонив міським і приватним автобусам переганяти один одного в тунелях і на мостах і пригрозив притягнути до карної відповідальности порушників цього зарядження.

Вкінці побачимо „Патетичну сонату" в ЗСА

Л. Крушельницька розказує про постановку „Патетичної сонати".

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Керівник Студії Мистецького Слова Лідія Крушельницька — частий гість в нашій редакції. Вона завжди повна енерґії та повна нових плянів та належить до осіб, що свої пляни переводять послідовно в життя, не зважаючи на усі зовнішні перешкоди. Вже не раз довелося нам з подивом, але й недовірчиво, хитати головою, коли вона приходила, щоб поінформувати про свої нові задуми, часто такі великі, що здавалося неможливі до виконання для такої делікатної особи.

Так було в 1991 році, коли Л. Крушельницька відвідала „Свободу" з радісним усміхом: „Їду зі своїми студійцями в Україну!" Ми слухали, записували і трохи недовірливо подавали всі ці інформації на сторінках нашого щоденника, щоб відтак зі соромом, але й з радістю слухати про великі успіхи, які мала група у своїх перших відвідинах вільної України.

Л. Крушельницька, відвідуючи нас тепер, щоб подати нам новину про прем'єру „Патетичної сонати" Миколи Куліша, розповідає що до сьогодні показують у телевізійних програмах в Україні сцени з гостинних виступів її студії і вона постійно дістає листи від знайомих та рідних з України, які із захопленням пишуть, що „знову бачили її та її студійців на екрані".

Але ця розповідь лише на марґінесі її головної тепер цілі — прапрем'єри постановки „Патетичної сонати" М. Куліша, що має відбутися вже ось незабаром, в листопаді, а конкретно 21 і 22-го у приміщенні Пейс університету в Ню Йорку, де ми колись бачили виведення „Ярослава Мудрого"

(Закінчення на стор. 5)

О. КРОВИЦЬКА СПІВАТИМЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Солістка Львівської філгармонії Оксана Кровицька (сопрано) виконуватиме сольову партію в Месі Г-моль Й.-С. Баха під час концерту, який відбудеться в понеділок, 2-го листопада, в церкві Вознесіння, П'ята авеню та 10-та вулиця в Ню Йорку. **Початок концерту о год. 8-ій вечора.**

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Додатнє і від'ємне в Україні

Немає сумніву, що є поважний поступ у будівництві держави в Україні і що тамошня ситуація повільною ходою розвивається вперед. Хто каже, що „ще нема держави", той себе показує мудрішим від президентів 130-ти держав, які визнали українську державність, перевіривши спершу звіти своїх розвідок і послухавши авторитетних дорадників. У діяспорі, зокрема в Америці, наші земляки поширюють сплітки про відносини в Україні, дехто дивиться на тамошній стан крізь партійні окуляри, треба бути дуже обережним, щоб уміти розмежувати у тих інформаціях зерно від куколю.

Вернувся з Києва і Львова молодий дипломований інженер, народжений в Америці, який всі школи закінчив тут. Захоплений тамошнім станом, не тільки природою і архітектурою, але й наявними познаками української державности. На державних будинках скрізь тільки українські написи. На швидкому поїзді великий напис „Київ—Львів". Неправда, що вулиці Києва і Львова непевні, що там нападають, грабують. Ходив із своєю нареченою також пізнім вечором вулицями Києва, скрізь чисто, спокійно. Але він, розумна людина, яка вміє критично дивитися, потвердив деякі відомі — дуже поважні — неґативи.

Маси здорових мужчин не працюють, швендяються і не соромляться говорити нісенітницю, що „тепер свобода, можна не працювати". Не тільки у Німеччині й Японії, — славетних роботящістю народу, — але скрізь у широкому світі щоденна заробіткова праця є такою самозрозумілою річчю, як хліб і вода. Далі: приватизація шкутильгає не тому, що Уряд не переводить її, а тому, що комунізм і його економічна система державного контролю позбавили людей свідомости, що таке приватна власність і як треба творити і вести дрібні приватні підприємства. Відкриває купець крамницю і дістає крам: замість побільшувати його, урізноріднювати, плянувати на дальшу майбутність, кожний отриманий крам щомога швидше перепродує на чорний ринок. Нема просто зрозуміння, що таке приватна крамниця, що таке купецтво, що таке вільний ринок, про який стільки говориться і без якого не може існувати новітнє зорганізоване суспільство.

Чуємо тут, в Америці, від різних осіб з американського господарського світу, що є багато великих фірм, які раді би торгувати з Україною, чи-то основувати там філії своїх підприємств чи робити двосторонні умови. Приїжджий із Заходу бізнесмен блукає у Києві, як у джунґлі, відсилають його від Анни до Каяфи, самі признаються, що не знають, хто авторитетний у тій справі. Такий чужинецький бізнесмен раз і назавжди вмиє руки від будь-якого торговельного стику з Україною. Нема комунікації людей із людьми, українських людей із чужинецьким світом, а вже мови нема, щоб наші земляки в Україні знали й розуміли, що таке „паблік рілейшен". Створено міністерства, але не розбудовано апарату кожного ресорту, ще нема чіткого розподілу компетенцій, праці й обов'язків.

Видний великий поступ в українізації України. Українська мова витискає російську з вулиць, шкіл і родинних домів. Цей процес повільний, бо закорінилась російська мова, як урядова, шкільна й розмовна, люди, які навіть розмовляють рідною мовою — не знають найпростішої термінології.

Із двох головних атрибутів держави — війська і валюти поважний поступ в організації української армії. Спершу були ще давні уніформи і тільки малі тризуби та синьо-жовті стрічки ідентифікували українського вояка. Поступово вводиться вже нові уніформи. Хто з наших туристів розмовляв з отими вояками — захоплений поставою, духом, мовою вояків. Відсутність рідної валюти — прикрий факт. Чуємо пояснення, що Уряд відкладає уведення гривні поки не буде підкладу під неї, бо тоді вона негайно втратить вартість — те, що сталося в Росії з рублем. Можливо, що поява в обігу гривні стане психологічним поштовхом для кращого зрозуміння приватної вартости. Світла й тіні — мусять бути. Не гудім, а радіймо, що тіні поволі зникають.

Микола Руденко
Київ

УКРАЇНА МІНЯЄ УРЯД

II

Досі не Верховна Рада, а саме уряд Фокіна гальмував реформи. Верховна Рада зробила те, що мусила зробити — домоглася відставки кабінету міністрів. Який же сенс через півроку розпускати саму Верховну Раду? Адже ж разом з нею має піти у відставку і новий Уряд, що на той час ледь встигне оволодіти ситуацією. Інша річ, якби ми через півроку встигли переконатися: і цей Уряд не годиться. Та це було б дуже велике лихо. Нині велике лихо. Нині ж немає жодних підстав так думати й наперед плянувати його відставку.

Зверніму увагу: протягом двох з половиною років ми маємо третього прем'єра. І вже знову домагаємося його відставки — тепер уже разом з Верховною Радою. Мені можуть сказати йдеться тільки про розпуск Парляменту, а Уряд залишиться тим самим. Я покищо не засвоїв цих конституційних тонкощів, але таке припущення мені здається не логічним: адже ж Уряд народжується із надр Парляменту і ним затверджується. Вони тягнуть одного воза, як пара коней. І якщо навіть припустити, що Уряд залишиться, як він має почуватися в очікуванні таких кардинальних пертурбацій? Підрізається впевненість у завтрашньому дні. А раз так, то й занепадає енергія, люди працюють не на повну силу. Навіщо ж ми створюємо таку ситуацію? Верховна Рада регулює в другу половину свого існування, через два з половиною роки завершуються її повноваження. Та й, правду кажучи, далеко не все в її діяльності було кепським: це ж вона привела Україну до незалежності. То хіба ж це мало?

Мені казали: студенти на майдані Незалежности продовжували справу своїх попередників, які вчинили под виг два роки тому. Я заперечую: але ж два роки тому ми жили в імперії, котру слід було звалити, а нині живемо в самостійній Україні, яку належить будувати. Різниця докорінна. Отож, на мою думку, тут діє не стільки розсудливість, скільки спортивний азарт: приємно бачити себе героями, котрі здатні навіть навіть Уряд повалити. Боюсь, що таке полювання може перерости в традицію і то вже треба нам прощатися з незалежною Україною. Колись наші предки втратили державу через отакий нерозумний азарт. На сім століть втратили. То невже ми приречені повторити їхній розбрат?..

Не хочеться про це говорити, але доводиться: у почерку керівників нинішньої акції студентів вгадується дещо від характеру Степана Хмари й Валентина Мороза. Останній повернувся в Україну заради того, щоб здійснити на практиці власні ідеї, яких не прийняла діяспора. Щождо С. Хмари, то він, отримуючи зарплату у Верховній Раді, майже не бере участі в сесіях — то їздить по автопарках, намовляючи працівників транспорту на страйк, то диригував акціями студентів. А вони тоді виглядали ось так: аби пробитися до приміщення Верховної Ради, студенти атакували міліцію, котра її охороняє — у беззброїних міліціонерів летіли пляшки, залізне пруття, каміння. Серед міліціонерів чимало поранених, були й серед студентів. Міліції заборонено мати зброю чи навіть щити — рекомендовано умовляти, виховувати словом. Саме цим і користуються екстремісти.

Бійка біля Верховної Ради не є чимось випадковим чи окремим явищем — щось схоже повторюється біля університету. Працівники МВС в радіо й телебаченні закликають студентів дотримуватися чинного законодавства, але заклики не справляють жодного враження. З'ясовано, серед студентів-підбурювачів, котрі до студентських колективів не мали відношення. Отже цього разу студенти із виразників народної волі перетворилися на маріонеток, покірних деструктивній волі амбітних політиканів. Комусь вигідно дестабілізувати життя в Україні, аби потім дорватися до влади. Держава, звичайно, буде захищати від екстремістів мир, спокій та наше майбутнє. А хтось, мабуть, почне просторікувати про загибель демократії в Україні. Насправді ж замість демократії нам хочуть нав'язати охлократію, на тлі якої завжди підіймає голову щось криваво-тоталітарне.

Дозволю собі поділитися враженнями стосовно нового прем'єр-міністра. Леонід Кучма походить із селянської родини. Йому сьогодні виповнилося 53 роки. Уже одне те, що хлопчик з українського села на четвертому десятилітті життя зумів піднятися до посади керівника найбільшого в світі ракетно-промислового комплексу, само собою свідчить про не абиякі здібності цієї людини. Ще й сьогодні на Південмашбуді (така його маскувальна назва) працює 50,000 робітників та інженерів. Сам Кучма також інженер, кандидат технічних наук. Він сказав про нового Президент, — Л. Кучма належить до нечисленного кола директорів військово-промислових підприємств, котрі здійснюють конверсію самотужки, не звертаючись до держави по допомогу. Сьогодні Південномашбуд уже повним ходом випускає трактори.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Ярослав Климовський

Образотворча виставка Г. та Б. Титлів

Ця виставка відбулася в УОК Центрі у Філядельфії заходом 43-го Відділу СУА. Відкриваючи виставку, вступне слово виголосила Аня Максимович, голова цього Відділу, накресливши силует обох мистців з акцентом на їхню образотворчу діяльність.

Звичайно цю функцію виконує Людмила Чайківська, референтка цього Відділу, що діяметрально інакше підходить до теми. Також її стиль подачі слова, істотно інакший, більш наближений до акторської подачі слова. Подається цю „інакшість" тому, щоб довести, що в кожної особи до кожної справи є індивідуальний підхід. Подібне буває зі сприйманням у театрі. Пригадуємо собі, коли в нашому З'єднаному Театрі йшла „Маруся Богуславка", то публіка була поділена — одним краще була до вподоби ЛесяКривицька, іншим Віра Левицька.

Із наступного слова Ані Максимович довідуємося: Галина Титла мистецьку освіту здобула у Філядельфії. Живучи поблизу Ню Йорку, вплив на її творчу працю мали мистці — Михайло Черешньовський і Петро Холодний, мол. Завдяки Холодному мисткиня вивчила техніку темпери на дощці. У 1969 році Централя СУА проголосила конкурс на ікони. В цьому конкурсі Галина Титла отримала нагороду за ікону „Св. Ольга". Невдовзі вийде книга „Український народний одяг", ілюстрації (читай одяги) виконала Галина Титла.

Богдан Титла почав студіювати мистецтво ще в Европі, а завершив образотворчі студії в Ню Йорку 1957 році. Галина і Богдан Титли мали виставки крім Філядельфії (двічі), Ню Йорку, Чикаґо, Торонто. На виставці, на яку відгукуємось, Галина Титла експонувала ікони, а Богдан Титла експонував олії та акварелі.

* * *

Почнемо від ікон. Їх дев'ять. Чотири з них, виконані темперою, а п'ять олією. Цікавих оглянути ікони було кожного дня багато. Чимало з них розпитували мисткиню про техніку ікони. Зацікавленим іконою подаємо, що обширно (22 сторінки) про ікону написав Святослав Гординський у своїй книзі альбомного формату „Українська ікона" (11x8 3/4, стор. 212).

Крім великої кількости відвідувачів виставки, її теж відвідали в суботу 10-го жовтня ц. р. учні вищих кляс „Нашої української Рідної Школи" з учителями. Мисткиня пояснювала їм спосіб малювання ікон і говорила про значення святих образів. Того самого дня, після полудня, виставку відвідав гурток пластунок, яким мисткиня залюбки давала пояснення відносно ікон. Та не тільки молодь, але й дорослі та старші віком із великим зацікавленням оглядали ікони, вони ж бо впроваджують людину в молитовний настрій. Слід відмітити, що ікони малюються не так, як кому забажається, ікони слід малювати згідно канонічних правил. Хто купує ікону, її звичайно посвячує священик. У давнину — відомо, — ікони, звичайно, малювали ченці, які заки почати малювати постили, сповідались і причащалися. Хто з малярів зображує святих, так мовити б „ad libitum", це не ікона, а звичайна картина. З ікон Галини Титли вирізняються „Благовіщення" і „Мати Божа". Та це справа смаку, бо мисткиня продала якраз інші ікони.

* * *

В оліях Богдана Титли наявне багатство кольорових співвідношень та інтенсивности світла. Це помічаємо „В горах Кетскіл", в „Гантерському краєвиді", в картинах „Сіножаті", „Серпень", „Жовтень", „Осінь". Мистець — майстер у не одному малярському жанрі. Його графічне оформлення нам відоме з альманахів „Свободи", та все ж його пристрастю, якщо можна так окреслити, є природа, що, як видно, він її дуже любить і, в якій найбільше виявляє свій талант, осягаючи високий рівень. Маємо на увазі його „Гадсонську низину", „Провесну", „Над Атлантиком", „Золоту осінь" і „Соняшну леваду".

У Богдана Титли не абияка вмілість створити настрій, що підкреслено в картині „Гірський струмок", „Сніги тонуть", „Рефлексії". Акварель мистця на виставці 26, (стільки само, що олія). Техніка акварелі вимагає великої прецизії з уваги на трудноші робити виправлення. З цієї техніки пейзажі: „Край лісу", „Спокійне плесо", „Далеко за містом", „Котедж у горах", „Норт лейк" і краєвиди з архітектурними об'єктами: „Фарма Джонсона", „Будинок Сіменсів", „Сусідній будинок". У цих картинах дуже помітне відчуття форми. Мистець експонував ще „Польові квіти" і „Квіти у вікні" також і „Церкву в Гантері", що її знаємо з поштівок.

Докладно оглянувши малярські твори Богдана Титли, приходимо до висновку, що в мистця є знаменито володіння рисунком і таке саме відчуття кольору. Крім цього особливий хист спостереження поруч технічної справности, не згадуючи вже його естетичного смаку. Це все підпирає, талант, правда, щирість, глибінь. Крім малярських вальорів не можемо не помітити його великої працьовитости.

Образотворча виставка Галини та Богдана Титлів втішалась успіхом під кожним оглядом.

Осип Труш

ТРАГЕДІЯ БАЛКАНУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Якщо Організація Об'єднаних Націй і його коаліція західніх держав не зліквідує справи „етнічної чистки", не стримає запляновaного наступу Сербії на мадярську меншину Войводини і албанську в Косово, то теперішній конфлікт може прибрати формат міжнародної війни, коли б арабський світ подав допомогу своїм ісляндським побратимам у Боснії і Косово. А цю можливість повинні мати на увазі чинники ООН і Заходу, рискуючи можливим заходами анулювати цей конфлікт, бо не робити нічого, може принести далекойдучі неґативні наслідки в майбутньому.

У цьому випадку може дати хоч би навіть частинну розв'язку новий проєкт мілітарної стратегії, що його опрацював Дан М. Снайдер, заступник директора, Центру стратегічних і міжнародних студій у Вашінгтоні. Проєкт має цю прикмету, що не бере до уваги великих військових з'єднань, до яких всі військові штаби Заходу мають застереження і не бажають бути учасниками неконвенційної війни. Крім цього проєкт має на меті три компоненти протисербської кампанії, які можливо здійснити і які рівночасно послабили б воєнний потенціял Сербії.

Отже перший аспект цього проєкту мав би зміцнити вже існуючі економічні санкції до цього ступеня, де комерція, комунікація і всі засоби транспорту були б перервані із зовнішнім світом. Другий аспект проєкту передбачає допомогу воєнними припасами армії Боснії, щоб піднести її збройну спроможність на рівні з Сербією, а крім цього, що найважливіше, обмежити Сербії контроль повітряної фльоти над теренами бойових операцій і рівночасно з цим збільшити гуманітарну допомогу. Третім аспектом проєкту було б завдання летунства ООН і Заходу знищити сербські військові і економічні об'єкти, а саме: аеродроми, електрівні, склади воєнних припасів, центри комунікації, протилетунську оборону і мілітарні інсталяції. Немає сумніву, що реалізація цього стратегічного проєкту завдала би Сербії поважні удари, а впарі з цим примусила її засісти до стола на переговори й остаточну ліквідацію конфлікту. З великим зацікавленням будемо слідкувати чи ООН і Захід будуть спроможні на будь-яку акцію, якої ми і загрожене населення Боснії очікує.

Здається нам, що брак „чорного золота", яке було в Кувайті, а якого бракує у Боснії, є саме причиною зволікання і нехіттю з їхнього боку ставитися до конфлікту Балкану — несерйозно. Не промовляє до сумління світу застрашаюча цифра 67,000 погиблих мужчин, жінок і дітей, які стали жертвою спричиненого Сербією конфлікту. Надходить зима — і понад 400,000 людей можуть згинути з голоду і холоду, якщо не прийде на час потрібна допомога.

А перед українською діяспорою стоїть завдання негайної допомоги нашим землякам в Боснії і Герцеговині. Коли незабаром прийде зима, а з цим — брак харчів і палива, наші люди знайдуться перед загрозою загибелі у цій жорстокій та кривавій війні трьох національностей, в якій українці стали невинними жертвами.

Вони просять нас про інтервенцію в ООН, про допомогу виїзду із загрожених теренів і про фінансову допомогу, щоб могти перебути це страхіття. Під цим оглядом канадська громада продовжує допомогову акцію, рівночасно Комітет Допомоги у Відні під проводом д-ра Наклевича організує допомогу біженцям, яким потрібне негайне забезпечення. Пора й нам у ЗСА включитися до цієї гуманної акції, бо це наш обов'язок рятувати тих, хто став жертвою сербського імперіялізму і „етнічної чистки".

Василь Ленцик

АПОСТОЛ ПРАВДИ І ЛЮБОВИ

II

Християнська любов ціхувала ціле його життя. З любови до свого стада він вибирається у важку подорож до Канади і Америки і Південної Америки. З любови Митрополит Андрей організує допомогу нашому Підгір'ю під час стихійної повені 1928 року. Кожний, хто тільки допомоги потребував — отримував все від Митрополита. Скільки то студентів завдяки допомозі Митрополита могли докінчити свої студії? До програми дня все в митрополичій палаті належало розділювання бідним милостині. Боліла його несправедливість і нужда, в якій мусів жити під чужою окупацією український народ. Він стає його неустрашним захисником. Ще багато з нас пам'ятає горезвісну пацифікацію 1930 років. Митрополит, хоча вже прикований недугою до крісла, вибирається літаком з протестом проти насильства над своєю паствою. Хоче бачити Пілсудського, міністра Внутрішніх справ Наконечнікова Клюковського чи Мосціцкого. Але двері були перед ним замкнені. Вони всі відмовились почути голос оборонця терплячих — доброго пастиря Митрополита Андрея.

Його могутній голос відізвався разом з іншими Владиками в обороні наших братів на східній Україні, нищених безбожною владою страшним знаряддям голоду. Немов голос пророка почув світ його і в 1938 році в обороні православних братів на Холмщині і Підляшші. Його інтервенція в Римі, яку передав Митрополит, Верховний Архиєпископ, Кардинал Ісповідник Йосиф Сліпий, стримала нищення і палення церков.

Зближалася Друга світова війна. І ще більші страхіття і муки чекали український народ. У своїй візії ще все бачив Митрополит немов пророчим видінням. Уже у своєму посланні-пересторозі перед комунізмом 1936 року малює образ того, що може прийти і до Галичини. Коли в 1938 році сам Митрополит давав реколекції для священиків, то вже виразно говорив їм про страшні часи, які грядуть. „Хто знає, чи св. Віру не треба буде засвідчити жертвою крови". Священики не розуміли тих слів, так, як колись не розуміли сучасники старозавітніх пророків. Подібну пересторогу давав Митрополит своїм студентам Богословії в році 1939 також в часі реколекцій, які сам давав. До нововисвячених єреїв, яким уділив у своїй каплиці св. Тайну священства 25-го червня 1939 року, у словах побажань так сказав: „Ідіть в народ і працюйте для нього, будьте приготовані вірність Христові засвідчити і жертвою крови, бо хто знає, чи Гітлер не схоче зробити Сталінові презенту з Галичини". (Свідком оцього висловупророцтва і я удостоївся бути). Все це, як відомо, сповнилось майже точно у двох місяцях (23-го серпня, коли як відомо, Рібентроп полетів на переговори до Москви.

З приходом большевиків Митрополит не мав ніякого сумніву, що чекає його народ. Митрополит був свідомий того, що прийшов саме час, коли вірність своїй Церкві і своєму народові треба буде свідчити свідоцтвом крови. Москва, тим разом червона, так само, як 1914 року прийшла знищити оцю твердиню мазепинства — Галицький П'ємонт. Митрополит, хоча схорований, 74-літній старець, з молодечою енергією бере у свої руки керму оборони духа українського народу. Не лише українці Львова, але теж цілий український народ дивиться на св. Юр, як символ боротьби за душу народу.

Уже у вересні 1939 року Митрополит дає духовенству перші вказівки тими словами: „Обернулась карта історії. Настала нова епоха. Вийдім їй на зустріч з покірною молитвою, твердою надією в безмежну доброту і милосердя Боже, Ісуса Христа". За євангельською засадою: кесареве, Митрополит каже: „Оце наша програма: будемо послушні владі, будемо виповняти зарядження, оскільки вони не будуть супротивні законам Божим. Не перестанемо жертвенно працювати для справи Христа в нашому народі". З молитов у Богослуженні зникає благословення для влади. Митрополит пригадує своїм священикам, що тепер прийшов час проби, в якому треба доказати, хто є гідним священичого стану, чи є гідним проводити іншими. Совєти стали ліквідувати навчання релігії в школах. Почалася безбожницька пропаганда. Митрополит видає приказ: „Роблю всіх місіонарами навчання релігії. Кожний священик навчить кількох розумних і побожних господарів, як треба охрестити з 'води' новонароджену дитину".

Після розв'язання монаших чинів, Митрополит дає монахам і монахиням дороговказ: „Де затримається хтонебудь з вас, або де працею будете заробляти на життя і голосити науку катехизму. Бо не чернечий одяг чинить людину монахом чи монахинею, але дух покори, молитви, готовість до діл любови ближнього і праці для нього".

Коли большевики чимраз більше почали добиратися до душі дитини, Митрополит видав пастирський лист до всіх вірних, яким ясно вказував, що найбільша справа для Церкви, для народу, родини є, щоб діти були добре виховані. В листі до шкільної молоді Митрополит каже: „Поручаю вам Дорогі діти, часто приступати до св. Тайн. В школах не будуть вам цього пригадувати... Стережіться гріха проти св. Віри. Як зрада Батьківщини, так і зрада проти матері — св. Церкви є ганебним злочином". Митрополит закликає вірних до щоденних спільних молитов. „Молитва підносить людину з матеріяльного болота, від щоденної злоби, біди і нужди до чогось вищого, чистого, ідейного, до Бога. Моліться багато про загальне добро народу і Церкви — працюйте для добра ближнього, християнська наука, то наука любови, християнська любов — то чинна любов ближнього, особливим способом оказуйте любов безбожним, моліться за них багато".

Чи ці вказівки не актуальні і сьогодні тут для нас в Америці і на Україні?

(Продовження на ст. 3)

ЗАПРОШЕННЯ НА ФЕСТИВАЛЬ НА ХОРТИЦІ

Гімназія ч. 28 фізико-математичного профілю в Запоріжжі в даний час активно працює над відродженням української культури та мови у нашому учбовому закладі.

У цьому році ми провели фестиваль „Моя земля, земля моїх батьків" на острові Хортиця. Як ви знаєте, це колиска української свободи та демократії. Фестиваль став підсумком нашої праці у вихованні національної самодіяльности наших учнів.

Ми бажали б нав'язати зв'язки з українською діяспорою у ЗСА і запросити вас на наш традиційний фестиваль у травні 1993 року.

Адреса: 330035 — Ukraine, Запоріжжя — 35, вул Лермонтова 16, школа ч. 28, Ярмощук Микола А.

Микола Ярмощук,
директор

Прохання із Сколівщини

На заході України є земний рай, це наші Карпати, їх красу описати не можна, а треба побачити. І живуть тут бойки, сильні, сміливі, завзяті, вперті, які закохані в свій край. Віками вони воювали за свою незалежність з татаро-монгольськими ордами, польськими, австрійськими, німецькими супостатами. Були серед них славні ватажки, якими гордяться люди. Але найбільш гострою була боротьба з більшовиками. Вся Сколівщина боролась з окупантами, а помагав їм ліс і гори. Кращі хлопці і дівчата взяли зброю в руки. Немає в районі села, в якому б не було підпілля. Але найбільше було в селах Верхнє Синевідсько, Кам'янка, Хітар, Кальне, Волосянка, Хащоване. В селі Хітар був вишкіл вояків. Довгих шість років йшла боротьба, і гинули юнаки в катівнях НКВД, на полі бою, залишивши для себе останню гранату чи кулю, а родини вивозили в Сибір. Села Кам'янку, Хітар Кальне, Оравчик, Тисавець зовсім знесли.

В нашому місті були родини, з яких ніхто не залишився в живих. Це Бутковські, Бичковичі, Вільшинські, Рибаки, Гребняки й інші.

Сьогодні, коли ми маємо незалежну Україну, громадські організації: Меморіал — голова Щуревич Любомир; Союз Українок — Фітель Любомира; „Просвіта" — Багінська Любов працюють над „Книгою пам'яті", де будуть включені всі ті, що боролись за Україну.

Прохання до всіх тих, які самі воювали в дивізії „Галичина" в УПА, працювали в ОУН, УВО зі Сколівщини родом, або на Сколівщині, або про своїх знайомих чи товаришів подати відомості на таку адресу: Україна, 293600, Львівська обл., м. Сколе, вул. Котляревського, 14, Багінська Любов.

Апостол правди і любови

(Закінчення зі стор. 2)

Невинні молоді душі в особливий спосіб були Митрополитові на серці. Діти все знаходили в ньому найкращого батька і опікуна. Їхнім вихованням журився Митрополит ціле своє життя. В травні 1938 року Митрополит писав в „Архиєпархіяльних відомостях" про християнську школу для української молоді таке: „Наближається хвилина, в якій прийдеться мені здати справу з мого довголітнього душпастирювання. Думаючи про ту хвилину, мені приходить гадка, що лишається мені до сповнення одне преважне, може найважніше завдання. Заки вмру, мушу Вам, дорогі Брати і Сестри, передати християнську школу для нашої дітвори". Митрополит просить маленьких дітей про св. молитви в тому наміренні „— у цій моїй справі, яку я собі поставив метою останніх літ мого душпастирства".

У грудні 1939 року, коли душу української молоді хотів зовсім знищити безбожний большевизм, Митрополит пише до цієї молоді зворушливе письмо, немов прощальне перед смертю: „Дорогі Діти, перепишіть собі оце моє письмо і пригадуйте його собі час від часу. Пригадуйте ті правди іншим дітям. Тим письмом, Дорогі Діти, хочу з вами попрощатись, бо не знаю, чи Бог дозволить мені для Вас працювати і молитись за Вас".

Безбожницька пропаґанда не вгавала. Щож каже робити у відповіді Князь Української Церкви? З гори св. Юра немов з гори Синай виходять Митрополичі зарядження голосити Слово Боже з проповідальниць і катехизувати. „Пригадую — писав Митрополит Андрей — обов'язок голошення проповідей і науки катехизму". І знову падають віщі слова: „Бо як дасть Бог, прийде хвиля, а напевно не один з нас доступить тої ласки, що буде міг голосити Слово Боже на Великій Україні, Право-і Лівобережній аж по Кубань і Кавказ, по Москву і Тобольск. Заки буде їм можна представити повноту науки Христової, треба буде перше вимести намул безбожництва". Оці слова до певної міри вже нині сповнилися, адже багато наших священиків та вірних провадить ревну місійну роботу по всіх просторах Совєтського Союзу.

Митрополит дбав про тих, що їх вивезено на Схід. „Маю намір звернутись до уряду СССР, щоб мені і 10 священикам уможливив душпастирську працю серед переселенців". Митрополит видав заклик до Отців: „Прошу тих отців, які бажали би взяти участь в моїй душпастирській виправі, зголоситись до мене..." Умовини удержання і праці такі: „Бо ми, що жиємо, є стало видавані на смерть для Христа, щоб життя Ісуса являлось в тілі нашому — і до цієї хвилини і голодуємо і в нужді перебуваємо" (Кор. 1.4—2.13).

Митрополит пам'ятав і про хворих у шпиталях. Священики, які мешкали близько шпиталів дістали доручення відвідувати хворих у цивільних одягах, щоб дати змогу хворим висповідатись: „Дозволяю потаємно приносити св. Причастя і так причащати, щоб навіть і найближчий сусід цього не завважив".

Митрополит неоднократно звертався до вірних з просьбою молитись за безбожників. Образ безбожника, то щось жалюгідного, самими цитатами св. Письма Митрополит якнайвірніше представляє отой безбожний „рай-- на землі: Починає словами св. Письма 14 псалом: „Рече безумний в своїм серці; нема Бога". І далі: „Гріб отворений — горло їх, язика свого уживають на зраду. Їдь змії в устах їх, ноги скорі до проливу крови. Спустошення і заглада на дорогах їх. Душа безбожного жажде зла, не змилосердиться над ближнім своїм. Коли інші голодують, вони дбають тільки про власне добро". — Це найвірніша картина, що діялося колись в Україні?

Божий Угодник Митрополит Андрей вірив, що цьому всьому прийде кінець. — „Ми надіємось і віримо, — писав він, — що і тепер Христос-Цар переможе противників-безбожників, що вони впадуть до його ніг, і як марнотравні сини віддадуть йому себе. Можливо, що нам живим сьогодні, а вмираючим завтра, не дозволить Господь дочекати цієї хвилі, великої і святої, але то не перешкоджає нам для тої хвилі жити, вмирати і її очікувати".

Закінчення буде.

Л. Хоролець доповідала перед громадою Ню Йорку

Ню Йорк, (О.К.) У середу, 23-го вересня, українська громада Ню Йорку мала рідкісну нагоду вітати у себе на короткій зупинці міністра культури України Ларису Хоролець, яка погодилася виступити з окремою доповіддю. Зустріч з єдиною жінкою-міністром України зорганізували Українсько-Американська Координаційна Рада і Управа Українського Народного Дому в Ню Йорку.

У вщерть виповненій залі Народного Дому при почесному столі засіли президент УАКР і головний предсідник Українського Народного Союзу Уляна Дячук, Роман Данилюк, Євген Стахів, Іван Винник і заступник посла України до ООН Володимир Хандогій, маючи посередині почесну гостю Л. Хоролець.

Після короткого привітання міністра культури, яке виголосила Уляна Дячук, Р. Данилюк попросив до голосу почесну гостю. Вона у свобідній формі виголосила своє недовге слово, бажаючи відповідати на запитання присутніх вичерпно, та слухаючи їхніх пропозицій, думок і застережень. Вона тепло привітала українців діяспори від українського народу та подала ті успіхи, які здобула на полі культури за короткий час свого урядування. Перебуваючи на коротких відвідинах ЗСА на запрошення Американських культурних установ і на окреме запрошення до університету Єйл, відкрила там мистецьку виставку сучасних художників України. Рівночасно подібна виставка сучасного мистецтва з України відбулася в Чоет університеті, який в цій ділянці співпрацював з університетом Єйл. Міністер культури України була присутня на обох виставках, що підготовлялися продовж трьох років, як також відбула ряд розмов у Вашінґтоні з представниками культурного відділу Інформаційної Аґенції ЗСА, Уряду і з Крайовою фундацією Мистецтва. До Ню Йорку завітала міністер культури Л.Хоролець на коротко і тут хоча мала зустрічі з американськими мистецькими організаціями, відвідала також Український Музей і Український Народний Союз. Зустріч з нашою громадою 23-го вересня була дуже теплою, а почесна гостя постійно підкреслювала велику поміч та ключеві завдання, що їх виконують українці в ЗСА.

На світлині: В Народному Домі в Ню Йорку промовляє Л. Хоролець — міністер культури України. При почесному столі сидять (зліва): Р. Данилюк, Є. Стахів, У. Дячук, В. Хандогій і І. Винник.

Вона у своєму інформативному слові подала сьогоднішні успіхи та невдачі на культурно-мистецькому полі і звернула увагу на ці точки законодавства, що прийняті і торкаються саме культури, як закон про українську мову, про захист музеїв та пам'яток, як також підкреслила, що цілий ряд культурних ділянок не підлягає її міністерству.

Це виказалося і у ряді відповідей на питання, що їх поставили щедро слухачі. Вони торкалися недостатніх телевізійних і радієвих програм, повного захисту музеїв перед злочинними нападами та знищенням через невідповідальне переховання, брак паперу для розвитку літератури і преси, повернення скарбів України на батьківщину і все ще існуюча боротьба за повне уведення української урядової мови.

Міністер культури поінформувала слухачів, що 8 відсотків бюджету України призначено тепер на розвиток культури — однак воно далеко не є вистарчаюче. Окремо вона зупинилася на питаннях культури в Криму, де мусить бути „маштабна" програма для її розвитку. На її думку, там першим є питання не політики, а культури. При тому згадала, що намагається відновити та відкрити саме в Ялті музей ім. Лесі Українки, де наша геніяльна поетка проживала та лікувалася.

Разом із Л. Хоролець на зустрічі з громадою були присутні також її помічники — Олексій Зарицький, провідний референт міністерства, і Олександер Бєлатов, начальник відділу образотворчого мистецтва. Вони пильно прислухувались до питань та дискусії зі залі і записували конкретні побажання. Дискусією провадив Євген Стахів.

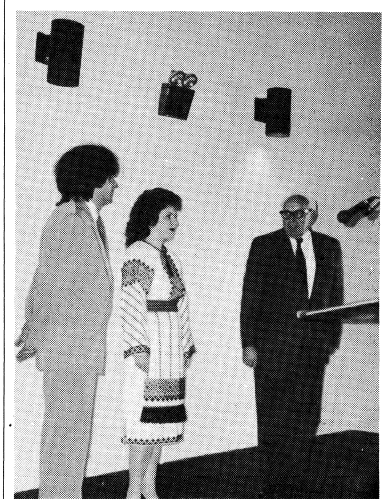
На закінчення Р. Данилюк погратулював Л.Хоролець за підготову величавого концерту в часі Всесвітнього форуму українців у Києві, а Марія Савчак, голова Союзу Українок, побажала міністрові культури дальших успіхів у її дуже відповідальній праці, що лежить на її тендітних плечах.

Відтак представники окремих культурних установ Ню Йорку підходили з привітанням до Л.Хоролець та обдаровували її китицями квітів: від хору „Думка" — диригент Василь Гречинський враз зі співаками, від мистецької групи „Яра" — її керівник Віра Ткач, від Українського Музею — директор Марія Шуст, від танцювальної групи „Сизокрилі" — керівник її Рома Прийма-Богачекська, від Студії Мистецького Слова — Лідія Крушельницька, від бандуристів — Микола Чорний, від Танцювальної Групи „Верховинці" — Дарія Гендза, від Українського Інституту Америка — Андрій Пащак, від Крайової Виховно-Освітної Ради — Іван Кобаса.

Пісня, дарована гостею з Криму

Досить часто буває, що прослухаєш виступ того чи іншого виконавця, чи ансамблю, і не залишається нічого в душі, а тільки спогад, та й то нетривалий. Але цього разу було навпаки... В неділю, 20-го вересня, українська громада Ню Йорку мала нагоду послухати в залі Українського Народного Дому концерт заслуженої артистки України, солістки Кримської філгармонії Надії Петренко, якій акомпаньював лавреат міжнародного конкурсу в Парижі піяніст Володимир Винницький.

Перед початком концерту співачку тепло привітали Надія Савчук — голова окружної Управи Союзу Українок Америки міста Ню Йорку та голова Українського Народного Дому Роман Данилюк. Різноманітно підібраний репертуар, прекрасні вокальні дані, висока технічна підготовка, вміння триматися на сцені, вміння донести до слухача зміст пісні, захопити його, заставити пережити прослухане — все це з характеристики Надії Петренко, яка в цей пополудневий час дарувала слухачам прекрасне, отримуючи за це гарячі, щирі оплески.

Голова Народного Дому Р. Данилюк вітає заслужену артистку України Надію Петренко та лавреата Міжнародного конкурсу піяністів у Пармі Володимира Винницького.

Свою програму співачка побудувала у двох частинах. До першої ввійшли твори західньо-европейських клясиків, таких як Й. Гайдн, В.-А, Моцарт, Ф. Шуберт, Л. Луцці. Пристосувавшись в першому творі до акустичних можливостей залі, з кожним наступним твором дивувала слухачів різноманітністю своїх голосових можливостей: то м'яко, з чуттям виконала „Серенаду" Ф. Шуберта, то показала добру технічну підготовку, долаючи складні вокальні побудови в „Алилуйя" В.-А. Моцарта, легко, виразно, вправно виконавши цей твір, то всю повноту свого голосу, досконалу лінію звуковедення і ширину діяпазову в творах „Аве Марія" Л. Луцці, та „Канцонетті" Й. Гайдна. Зі смаком підібраний репертуар, дотримання традицій виконання клясичних творів, дотримання стилю епохи тих творів, майстерне володіння голосом — таке враження залишила співачка по першій частині свого виступу. І жаль, що брак часу на підготовку з акомпаніятором породжував певні неузгодження між двома музикантами, що в підсумку наклало легку тінь на загальне сприйняття першої частини концерту.

В. Винницький виступив з окремим твором, виконавши „Мефістовальс" Ф. Ліста. Для цього талановитого піяніста навіть не був перешкодою не зовсім задовільний стан інструмента, щоб донести до слухача красу цього твору, виконавши високотехнічно, вклавши багато душі, експресії.

Друга частина концерту — це намисто українських народних пісень. Глибина поетики і жартівливість, людські переживання жалю і радості, велика любов до Батьківщини і найпотаємніше — все знайшло своє місце у творах, які виконала Надія Петренко. Відкинувши „академізм", давши волю почуттям, знаходячи найрізноманітніші відтінки в своєму голосі, відображаючи пережите і змушуючи переживати, співачка виконувала „Тополину баркаролу" П. Майбороди, та українські народні пісні „Жалі мої, жалі", „Гадалочка", „Стоїть гора високая".

Поруч з серйозними піснями звучали і жартівливі: „Лугом іду, коня веду", „Серед села дичка", „Ой болит ня головонька". З легкістю, бадьорістю, з певним смаком були виконані і ті твори.

На закінчення свого виступу Н. Петренко проспівала „Боже великий, єдиний", завершуючи „Духовною молитвою, свою високо мистецьку сповідь перед слухачами.

Концертовна програма закінчилася, але зустріч з Н. Петренко продовжувалася. Тепер вона виступала в ролі голови осередку Союзу Українок міста Ялти. Цей суспільний аспект свого життя набула, коли по закінченню Львівської консерваторії ім. М. Лисенка стала солісткою Кримської філгармонії. Зрозумівши важливість звучання української пісні на цьому терені української землі, багато концертує, співає у різних чужомовних середовищах, по всіх закутках Криму. Не стоїть осторонь таких важливих ділянок, як створення та збереження пам'ятника-музею Л. Українки, утвердження української мови серед населення Криму.

Переступаючи через всі перепони, перестороги життя, піснею знаходить шлях до сердець людей, не раз переконуючись, що одна колискова" пісня, виконана українською чи татарською мовою, знаходить коротший шлях до порозуміння між людьми, ніж декілька політичних заяв. Набувши певного досвіду в громадській праці Союзу Українок, зберігаючи пісню як найсильнішу зброю, з новими життєвими та творчими плянами на майбутнє — утверджує в житті Прекрасне, Добре Надія Петринко.

Василь Гречинський

ТРЕТЯ ЗУСТРІЧ ЗАКАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Стало традицією в останніх роках, що Комісія Зв'язку й Інформації Закарпатських Українців в діяспорі (КоЗІ) відбуває кінцем літа свої річні зустрічі, які стали одночасно загальними зборами цієї організації. Такі з'їзди скликуються звичайно після земляцьких імпрез на Закарпатті, що в них беруть участь також гості з діяспори. В червні і липні 1992 року відбулися такі меморіяльні зустрічі з нагоди ювілеїв хустської гімназії, мукачівської Торговельної Академії та у 50-ліття угорських процесів над молодими патріотами в Мукачеві. Цього року зібралися закарпатці на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па. в днях 25-го-27-го вересня. У з'їзді взяло участь понад 50 осіб з Америки, Канади та України, з яких дехто брав участь лише в деяких засіданнях чи імпрезах.

Більшість учасників прибули вже в п'ятницю, 25-го вересня, і провели час у товариських розмовах, обмінюючись враженнями з поїздок на Закарпаття, оглядаючи відео з останніх подій на Україні. В суботу почалися ділові наради, якими провадила президія у складі: проф. Іван Фізер (голова), проф. Михайло Пап (заступник), о. проф. Олександер Баран та Василина Копинець (секретарі). З'їзд вітали письмово Андрій Глюханич, голова Карпатського Союзу в Австралії, Маруся Лоґуш, Олена Глібович, Юрій Гвоздулич, Микола Таслевич (Канада), о. д-р Василь Бойсак, Зірка Данилюк-Гренджа-Донська (ЗСА), д-р Михайло Корибанич (Швайцарія). Зокрема тепло сприйняли присутні привітання, передані сеньорами закарпатської еміґрації в Америці — о. д-ром Севастіяном Зореславом, д-ром Вінкентієм Шандором та д-ром Юліяном Химинцем. Несподіванкою був надісланий привіт від пластового гуртка „Калина" 20-го куреня ім. М. Борецької, що на ювілейній пластовій зустрічі в Іст Четгемі видав гарну одноднівку, присвячену Закарпаттю.

Прочитано докладний протокол із з'їзду в Глен Спей в 1991 році, після чого звітували за Комісію голова проф. Василь Маркусь, секретар В.Копинець та скарбник й адміністратор „Інформаційного Листка" Михайло Копинець. Доповідь голови дала основу для вичерпного продискутування діяльности КоЗІ та дальших напрямних праці.

Зокрема в звіті голови була накреслена ситуація на Закарпатті та представлено заходи КоЗІ щодо співпраці з краєвими організаціями і людьми на Закарпатті. Присвячено увагу також ситуації в інших країнах, де живуть люди закарпатського походження (Словаччина, Юґославія, Угорщина й Румунія). Деякі учасники обмінялися досвідом і цікавими спостереженнями із своєї праці на Закарпатті й Україні: д-р Марія Балтарович (як лікар, що допомагала місцевим лікарням) та М. Копинець (учитель англійської мови в Ужгороді).

Резолюційна комісія виготовила проєкт резолюцій та окрему заяву в релігійних справах на Закарпатті (підтримка толерантности та усунення міжконфесійних конфліктів), що їх з'їзд схвалив. Обрано нову управи КоЗІ в складі: В.Маркусь (Чікаґо) — голова, М.Пап (Клівленд) і д-р Осип Данко (Ню Гейвен) — заст. голови, В. Копинець (Сейнт Пітерсбурґ) і З. Данилюк-Гренджа-Донська (Міннеаполіс) — секретарі, М. Копинець — скарбник; члени — М. Балтарович (Дітройт), о. О. Баран (Вінніпеґ), Василь Лелик (Таксон, Арізона) та Семен Мазола (Мідлесекс, Н.Дж.). До контрольної комісії увійшли, як голова — І. Фізер (Сомерсет, Н.Дж.), та члени Анна Гарас (Бетлегем, Па.) й Осип Росул (Клівленд). З членів управи оформлено фінансову комісію під проводом скрарбника.

Вечером, 26-го вересня, відбулася святкова гостина, якою провадив і виголосив вступне слово проф. М.Пап, а академічну доповідь у заступстві сподіванного гостя з Києва, доктора філілог. наук Олекси Мишанича, прочитав В.Маркусь на тему: „Від народу-племени через автономістичні праґнення до державности й соборности: політична й державна-правна еволюція українського Закарпаття". Вітали учасників закарпатської зустрічі на вечері місцевий український католицький душпастр Богдан Левицький та адміністратор Оселі ім О. Ольжича Степан Сележко.

На другий день прибув як гість чл. кореспондент Академії Наук України, проф. математики Вільям Фущич, який виголосив слово про культурні і наукові проблеми Закарпаття. Також в неділю відслужили присутні на з'їзді священики о. О.Баран та о. д-р Юлій Кубіній Святу Літургію з Панахидою за упокій душі закарпатських діячів та бійців Карпатської Січі.

В цілому третій з'їзд закарпатців, скликаний Комісією зв'язку й інформації був черговим успіхом цієї ще молодої організації та проходив під знаком зміцнення зв'язку з рідним краєм та свідомости, що сьогодні, як ніколи, треба йому допомагати.

ОРГАНИ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКОЇ і китайської безпеки унеможливили атентат на корейського президента Ро Де У під час його візити до Пекіну минулого місяця. Корейська газета „Кенган Сінмун", покликуючись на розвідувальні джерела, повідомила, що п'ятеро південнокорейських терористок, замаскованих під офіціянток ресторанів, мали застрілити Ро Де У в момент його виступу на пекінській площі Тяньаньмень. Попередження про атентат китайські власті дістали, пише та газета, від американської розвідки.

В АЛЬЖИРІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ арешти членів підпільних осередків терористичного фундаменталістського Ісламського фронту спасіння. Цими днями в Тлемсені, на заході Альжиру, знешкоджено за одним заходом чотири такі осередки, арештовано 53 бойовики, конфісковано велику кількість зброї, засобів зв'язку і пропаґандивної літератури.

Цікавий панель в Чикаґо

Багато з тих, хто не міг поїхати в Україну у вийнятковий час святкування першої річниці незалежности України та інших величних історичних подій, як Світовий форум українців, перехоронення Патріярха Йосифа, 50-річчя УПА та інше, виповнили залю катедри св. Миколая, щоб від учасників послухати вражень, спостережень.

У зустрічі-панелі взяло участь 8 осіб. Ведучий інж. Святослав Личик, заст. голови чікаґського Товариства Сприяння Рухові, відкриваючи панель, в тактовній формі поставив вимогу: сім хвилин кожному виступаючому на його слово, щоб був ще час на запитання.

Першим виступив д-р Василь Маркусь. Він підкреслив, що Світовий форум українців — це надзвичайна зустріч двох діяспор зі Сходу і Заходу з батьківщиною, радісний і бурхливий, емоційний і розсудливий (як на перший раз все це мусіло бути) діялог, рівночасні різні конференції, „круглі столи". Доповідач згадав про зворушливі картини розхвилюваного, справді радісно-святкового Хрещатика напередодні і в сам день 24-го серпня. Чудові мистецькі декорації, зелень і квіти та тисячі й десятки тисяч людей радісних, святкових переливаються свобідно, вільно, ніби ніколи не існувало ніяких заборон. Далі — картина зі Львова, з перехоронення Патріярха Йосифа. Дуже добра організація, справді державницький рівень, велич і достоїнство, кількість народу перейшла всі припущення. Участь Патріярха УАПЦ Мстислава піднесла ще більшу вагу торжеств. Присутність Президента Леоніда Кравчука, покладення квітів тут, відтак біля пам'ятника Т. Шевченка, це справді вийняткові історичні події. Ще д-р Маркусь інформував про Конґрес мирян, на якому були делеґати з цілого світу, і про конференцію НТШ у Львові. Загальна оцінка події: консолідація, упорядкування взаємин. Хоча форум не дав відповідей, але відчувалося, що діялог має тривати, а на всіх відтинках потрібна праця, переорентація.

Другою виступала Зена Біґун, секретар Руху. Її розповідь — це враження з поїздки по 13 областях України, по селах і містах. Вона приєдналася до прогульки членів Просвіти (створеної її братом при великій телевізійній фірмі Електрон у Львові). Перша зупинка була Кирилівка Черкаської області, де провів дитячі роки Тарас Шевченко. І тут, зі слів Зені Біґун відкрилась болюча картина: патріотичні громади, які заснували Просвіту, Рух і УАПЦ, мають там сильний проросійський табір, і він всіми способами поборює українство. Цей мотив двох таборів — повторяється весь час у розповіді З. Біґун. Вона називає особи, яким варто і треба дати підтримку моральну і матеріяльну. (При цій нагоді апелює, щоб православні громади, та всі, хто може, допомагали в таких місцях). Це стосується таких людей, як науковий працівник Сергій Ткаченко, який був директором музею Т. Шевченка — прекрасна, ідейна людина, а партократам вдалося його усунути зі становища. Дальші згадки відносилися до місць козацької слави, де ведуться наукові розкопки, але зустрічали і археологічні розкопки в цікавих для України місцях, ведених (фінансованих) Москвою! На жаль, віднова багатьох українських церков теж у російських руках. Цікавою була зустріч в Полтаві з родичем пань Г. Грушецької і П. Туркало з Чикаґо — він активний і в Просвіті, і в Русі, і в УАПЦ. Рівночасно там же — цілком зрусифікований монастир Хресто-Воздвиженський, і люди з переконанням, що Україна без Росії не може існувати. В околицях Полтави — гарні люди, але церкви належать до Москви, а священики — москвофіли. Поруч гарних людей — „мудрагелі", за матеріяльною настановою.

По дорозі відвідали музей Сковороди, історичні місця, пов'язані з ім'ям Мазепи: Батурин, будинок Генерального Суду, а далі — музей Довженка. Цікаві спостереження теж з Чернігова, де зустрілись з прикрими проявами проросійських настанов включно з ворожими висловами, а то й прокльонами на адресу Києва. Група подорожуючих, — молоді люди, щирі патріоти, в дорозі ще і ще переконувалися, як багато треба праці, як важливо їздити, вести розмови, переконувати.

Третій учасник — д-р Степан Самбірський, який подорожував з дружиною, Люсею. Перший етап дороги була Волинь, вужча батьківщина Люсі, дуже цікавими були враження по скількох роках відсутности. Цікаві були спостереження зі Львова, з розшуків на Янівському цвинтарі, принагідні розмови. Д-р Самбірський поставив питання: чи український нарід себе врятує. В запитанні звучала і турбота, і надія.

Четвертий говорив Олексій Коновал. Їздив з дружиною і розпочав з позитивних, радісних вражень зі святкового Хрещатика. Далі — критичні зауваги: Уряд заповільно робить заходи в справі реформ, брак культури, особливо в торгівлі, у ставленні до покупців, незадовільна гігієна в публічних місцях.

А далі барвистий опис красного Марійнського палацу: О. Коновал одверто заявляє, що по світових дорогах кращих не бачив. Неґарне враження виніс із Печерської Лаври, зустрівши там неприв'ітність... Критично висловився про деякі виступи на Форумі.

Черговий, п'ятий — Пилип Демус. Д-р Демус заплянував говорити про п'ять різних аспектів своєї подорожі: черговий Світовій з'їзд лікарів у Харкові, святкування першої річниці незалежности, Світовий форум українців, перепоховання Патріярха Йосифа у Львові і посвячення пам'ятника Т. Шевченка. Але, заявив, мушу розпочати від деталі: як я купував білет („на якімось відтинку" дороги). Зі слів відкрилися неправдоподібні перипетії з вини чиновників, все було так заплутане, а рівночасно пригноблююче (а сім хвилин минули), що інж. Личик коротко підсумував: це тема для сатирика, для нового твору Зощенка. Дуже прикро і боляче...

Опісля виступив Андрій Дурбак, лейтенант американської поліції. Поїхав з дружиною Мотрею вже вдруге. Перший раз — у 1991 році, й саме 24-го серпня, у вирішальний час, стояв під Верховною Радою. Він зв'язався з міліцією в Україні, а тепер з національною службою безпеки, щоб служити їм професійним досвідом. А. Дурбак ділиться своїми спостереженнями, яких вартісних людей пізнав — ще в час путчу вони заявляли: наша праця — для України. І він хоче їм допомогти. Можливе, що вдасться організувати приїзди деяких українських колеґ для виміни досвіду в ЗСА. Він висловив щиру подяку пасторові Шеповій, якого фінансова підтримка (Фундації „Думки про віру") дала можливість нав'язати контакти з професійними людьми і багато корисного робити. Перша виміна досвіду буде торкатися боротьби з наркоманією, а далі — час покаже. Контакти встановлено. Ця розповідь була дуже цікава, показала зовсім незнані сфери життя (або знані в неґативному). Він говорив скромно, але поважно зазвучало: нам вдалося зорганізувати конференцію у Вашінґтоні. В Україні є професійні люди і готові працювати для України.

Сьомий говорив Зиновій Туркало, уродженець східньої України, був вдруге в Україні, і застеріг, що говоритиме про самі неґативи. — Дорога, (їхав з дружиною) вела з Києва до Полтави, з Дніпродзержинського, до Херсону. Прикро було їм слухати нарікання і зустрічатися з неполадками, нарікannями на сваволю чиновників, на явне пограбування. В Лубнах чули лайку на адресу столиці Києва: „будь вона проклята, вони там дбають тільки про себе, не про народ"... Шалена ворожа пропаганда протиукраїнська викликала обурення. Церковні справи теж недобрі.

Коротким і симпатичним був виступ д-р Іванців. Сказала, що була в Україні 11 разів. Їхала приватно, перший раз була в 1968 році, коли розмови велися при заслонених вікнах, пошепки, в цьому відношенні сталася величезна зміна. „Люблю Україну такою, якою вона є. Вірю, що йде до кращого". На закінчення д-р Богдан Ткачук, голова Руху, сказав, що бажає лиш дещо додати, зокрема, є велика різниця, коли люди перебувае в Україні довший час (панство Ткачуки були довше і вже кілька разів) можна більше побачити і зрозуміти. Були на Закарпатті, де невтішні справи, продовжується панування партократів. Ткачук підкреслив потребу критики, потребу реаґувати на очевидні вияви злої волі, інертности. Твердив, що Рух є, він діє і є далі потрібний. Окремі керівники — в цьому випадку Вячеслав Чорновіл — нині є, а завтра можуть не бути, однак Рух як структура існує і цього не можна зіґнорувати.

Щодо становища д-ра Ткачука виникла полемічна виміна думок. У висліді панель дав багатогранну картину життя сьогоднішньої України. Шкода тільки, що, як завважив під слуханням д-р Мирослав Харкевич, жоден з виступаючих не згадав про величні святкування 50-ліття УПА. О. Коновал сказав, що йому розповідали, яке сильне враження справили ці святкування в Києві. Він, на жаль, був у Києві пізніше.

Велика кількість присутніх засвідчує, що чікаґська громада уважно стежить за подіями в Україні і не жаліє пожертв на різні форми допомоги.

Ірина Камінська

Святочне відкриття Пластового Музею ім. Леоніда Бачинського у Пармі

В суботу, 26-го вересня 1992 року о год. 2:30 по полудні відбулося посвячення і офіційне відкриття Пластового Музею ім. проф. Леоніда Бачинського в приміщенні подвалу „Астродому" при соборі св. Йосафата у Пармі, Огайо, в присутності представників ГПБ пл. сен. д-ра Володимира Базарка і КПС пл. сен. Христі Ковч, представників громадських організацій Клівленд—Парми, управи Пластового Музею, пластової молоді в одностроях і широких кіл громадянства. Символічно перетяли стрічку згадані представники ГПБ і КПС, а о. Шамбелян Лев Тимків, парох української католицької церкви св. Андрія в Пармі, довершив акт посвячення пластового приміщення з експонатами. Д-р Микола Грушкевич, знаний церковний, суспільний і пластовий діяч, ще на рідних землях і в ЗСА та від 21-го листопада 1982 року активний голова пластового музею.привітав присутніх, подав характеристику-сильветку пл. сен. проф. Леоніда Бачинського і відзначив вклад людей, які систематично працюють над упорядкуванням музейних експонатів та матеріялів. Це пл. сен. мґр Ярослав Кришталович, заст. голови, пл. сен. інж. Осип Врублівський, мґр Ярослав Говикович, д-р Василь Малиновський і інж. Ярослав Сидір. Допомагали також: Марія Грушкевич, Ярослава Кришталович і д-р Пилип Телішевський. Найбільше праці вложив пл. сен. інж. Осип Врублівський і за це пл. сен. Христя Ковч вручила йому похвальну грамоту від КПС.

Пл. сен. д-р Володимир Базарко і пл. сен. Христя Ковч перетинають стрічку на відкритті Пластового Музею в Пармі.

Куточок музейної експозиції.

Д-р Грушкевич в своєму, змістовному слові привітав також на залі присутнього пластуна з Івано-Франківського, Україна. Цей Пластовий Музей ми влаштували для молоді і наступних поколінь, аби вони знали про життя і діяльність своїх батьків і дідів. Це передаємо дорогій молоді до наслідування і практикування — сказав д-р Грушкевич.

З черги промовляли пл. сен. д-р Володимир Базарко і пл. сен. Христя Ковч. Вони подякували працівникам і засновникам музею та побажали успіхів. Властиво дійсним засновником музею був Прижмурене Око, або Прижмуренко, званий також Вуйко Квак, або Сірий Орел, а в дійсності це був пл. сен. кер проф. Леонід Бачинський. Народився він 28-го лютого 1896 року в Катеринославі на Східній Україні, був учителем природознавства в середніх школах. Вже в юнацьких літах цікавився музейництвом і працював в різних українських музеях. До пласту вступив ще в 1920 році і служив йому вірно і з посвятою на різних провідних постах. Спершу працював в Західній Україні, а між 1923—29 роками в Карпатській Україні. Там він був засновником Пласту та розгорнув активну пластову організаційну та видавничу діяльність. Очолював делеґацію Пласту на міжнародне Джемборі в Бекінґгемі, Англія, а також в 1947 році в Муасон, Франція. В 1952 році переїхав до Клівленду, де займає різні високі пости в пластовій верхівці, а згодом, на протязі 25 літ, як засновник і керівник пластового Музею. Публіцистичний дорібок проф. Леоніда Бачинського налічує 745 публікацій. За свого довгого життя він був відзначений бронзовими, срібними і золотими орденами і медалями заслуги. В часі наших визвольних змагань служив у війську в ранзі сотника та був удостоєний орденів заслуги і відзнаки. Відійшов на Вічну Ватру 25-го червня 1989 року в Денвер, Колорадо. Наш Пластовий Музей з гордістю носить його ім'я. Відкриття Пластового Музею у Пармі відбулося в 40-ліття Пластового Музею в Клівленд—Пармі, 80-ліття МПЗ на „Вовчій Тропі", першу річницю проголошення Української Держави і перше десятиріччя Пластового Музею під керівництвом д-ра Миколи Грушкевича. Перші збірки музейництва в 1924—29 роках у Львові пропали у вирі подій, а опісля в 1937—38 роках, вже в часі конспіративного діяння Пласту. Тоді збірки передано музеєві НТШ у Львові і можливо, що деякі матеріяли вдалося заховати і врятувати. Також деякий архівний матеріял заховався при старшині СУПЕ в Празі. Деякі збірки врятувала пл. сен. Гут—Кульчицький і вони збереглися в Дітройті, Мішіґен. Деякі є в бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі, Франція. В новіших часах, у 1945—59 роки, пластові експонати переховується при КПС в Торонто, Канада — під опікою пл. сен. К. Паліїв.

В загальному Пластовий Музей в Клівленді—Пармі розростався швидким темпом. Спочатку містився в кімнатах Пластового Дому, при Кенільворт, Клівленд, 44113, Огайо, а від 1983 року — в приміщенні „Астродому" при соборі св. Йосафата, завдяки зрозумінню та прихильності парохів катедри св. Йосафата, митратів Федоровича, а потім Ревтюка. Проф. Бачинський був засновником і провадив музей взірцево від 1952 до 1978 року. Потім керівником був покійний д-р Олександер Фединський, до 1981 року, а далі, до 1983 року, ред. Степан Кікта. Від 1983 року дотепер керівником Пластового Музею є д-р Микола Грушкевич, голова. пл. сен. мґр Ярослав Кришталович, заступник голови, і пл. сен. інж. Осип Врублівський, фінансовий референт.

В останніх роках Пластовий Музей відвідали: голова ГПБ д-р Орест Гаврилюк, голова КПС в ЗСА пл. сен. Ольга Кузьмович, голова КПС пл. сен. Ігор Сохан та представники пластових станиць ЗСА, Канади, з далекої Австралії брати Омелян і Володимир Слободяни. Гостем в музеї був і президент СКВУ Юрій Шимко з Канади, голова КПС у Львові пл. сен. Богдан Ґенеґа, а також голова НТШ у Львові Олег Романів з дружиною, голова міської Ради у Львові Володимир Шпіцер і Митрополит Володимир Стернюк зі Львова в товаристві нашого Владики Роберта. Пластовий Музей у Пармі є в контакті і співпраці з музеєм-архівом в Австралії, а також з Пластом в Україні помагають йому морально і матеріяльно.

З радістю довідуємося, що деякі музейні пластові експонати якось збереглися в Україні і хай це буде початком і поштовхом широкої музейної діяльности.

Збірки музею можна поділити на слідуючі відділи: друковане слово, архівні матеріяли, особливі пам'ятки, відзнаки, образи, поштові матеріяли, фотографії, різне. Пластовий Музей буде відкритий кожної суботи від 1:30 до 3:00 по полудні. Матеріяли і експонати з пластового тематикою проситься пересилати на адресу: д-р Микола Грушкевич, 6186 Стейт Род, Парма, Огайо, 44134.

Д-р Володимир Боднар

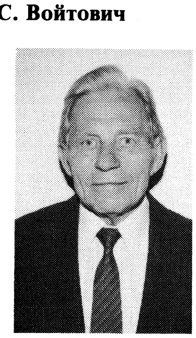
Св.п. д-р С. Войтович

І знову невблаганна смерть прорідила наші лікарські ряди. 2-го жовтня 1992 року, після тяжкої серцевої недуги, помер в Плейно, Ілл., на 74-му році життя наш загальношанований і люблений колеґа, лікар-патріот і меценат та довголітній член Головної Управи УЛТПА св.п. д-р Стефан Войтович.

Народився С. Войтович 8-го січня 1919 р. в селі Трійчиці, пов. Перемишль, в родині Василя і Марії (Берко) Войтовичів. Гімназію закінчив у Перемишлі в 1938 році. Медичні студії почав у Відні в 1941, а закінчив їх у Мюнхені в 1949 році. Під час гімназійних студій був дуже активним у спорті (легка атлетика, сітківка, кошиківка, копаний м'яч, лещатарство та совгання на льоду) і здобув рекорд у скоку вгору під час українських галицьких змагань. Був він членом спортового товариства „Сянова чайка" і належав до управи цього товариства.

В 1941 році він вступив до українського легіону „Роланд", який на початку німецько-совєтської війни відбув рейд на Україну, а по його розв'язанні виконував охоронну службу на Поліссі, де Степан був адьютантом команданта Романа Шухевича.

По звільненні з цієї служби, в 1942 році виїхав на студії до Відня. Під час медичних студій у Відні був членом Академічного Товариства „Січ", а під час студій у Мюнхені одружився зі студенткою Академії Мистецтв Оленкою Вітик. З нею потім мав четверо дітей, з яких двоє, Мирон і Марта, закінчили медичні студії і працюють за спеціяльністю, Ксеня закінчила бізнес-адміністрацію, а Анна — право, і також працюють як професіоналісти.

Св. п. С. Войтович

В 1949 році д-р Стефан Войтович прибув з дружиною до Америки і поселився в Ню Йорку, де відбув інтерн і резидентуру в шпиталях Бруклину. В 1952 році здав він нострифікаційний іспит в Чикаґо і одержав дозвіл на медичну практику у стейті Іллиной. Спочатку практикував у Гарвеї, Іллиной, три роки, а потім переїхав до Плейно, Іллиной, де провадив успішно загальну практику 30 років. Під час лікарської практики був 3 роки „Чіф оф стаф" в Сендві Комюніті Госпітал, два роки президентом „Кендалл Каунті Медікал Сосаєті" та 20 років міським лікарем, за що одержав спеціяльне відзначення.

Д-р Стефан Войтович був членом УМА, членом-основником Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА) та членом Головної Управи УЛТПА від 1975 року, за що одержав почесну грамоту в 1988 році. Був він фундатором катедри українознавства при Гарварді, фундатором ЗУАДК та щедрим жертводавцем на інші українські культурні і церковні цілі, а в 1989 році його син Мирон з нагоди 70-ліття батька зложив 25,000 дол. на катедру українознавства при Гарварді.

Св.п. д-р С. Войтович працював і любив Україну до глибини свого серця і кишені.

Осиротив він вірну дружину Оленку, четверо дітей і двоє внуків Тимоша і Миколу Райт.

Хай же добра згадка про св.п. д-ра Стефана Войтовича залишиться в пам'яті всієї української громади, зокрема у пам'яті українських лікарів.

Д-р Павло Пундій

ДЕСЯТЬ КОЛИШНІХ совєтських кримінальників, що відбували ув'язнення в пакистанській тюрмі за викрадення літака, в суботу, 24-го жовтня, спробували разом поповнити самогубство, поперетинавши собі жили на руках. Викрадачі російського літака були засуджені в Пакистані на довічне ув'язнення. Тепер всі вони перебувають у шпиталі і невідомо, чи лікарям вдасться врятувати їм життя.

Проф. Є.Гринів у Дітройті

Місцевий Відділ Ліги Українських Політичних В'язнів німецьких концентраційних таборів влаштував зустріч гостя з України з громадою в понеділок, 12-го жовтня 1992 року. Вітаючи гостя та присутніх, голова відділу д-р Іван Дутко відкрив зустріч та передав дальше ведення вечора Ярославу Дужому, який представив гостя з рідного краю. Проф. д-р Євген Гринів — депутат Верховної Ради України, голова Народної Контролі Львівської области, голова львівського реґіонального культурно-просвітнього Т-ва „Меморіял", головний редактор львівського тижневика „Поклик Сумління", ініціятор і промотор розкопок засекречених масових поховань жертв більшовицького терору і перепоховання їхніх костей згідно з християнським обрядом та видавець численних публікацій національного змісту, як „Українська галицька армія", „Українські Січові Стрільці", „ОУН в Україні" та інші. Т-во „Меморіял" перевидало також збірник Світової Ліги Українських Політичних В'язнів під наголовком „В боротьбі за українську державу".

Запрошений до слова шановний гість в своїй щирій, щедрій на деталі та дотепній доповіді розповів про початки свого переходу з аполітичної праці в Академії Наук до національно-визвольної діяльности, про завдання Т-ва „Меморіял" та про сучасний стан політичних і економічних справ в Україні. Його, як непартійного галичанина, прийняли на студії журналістики аж в Москві, а тоді щойно на студії історії у Львові, але, щоб бути допущеним до кандидатів на докторат, він мусів стати членом партії. Цим доповідач пригадав слухачам, що без таких необхідних компромісів ми були б сьогодні народом найнижчого освітнього рівня. До протикомуністичного Т-ва „Меморіял" притягнув його дисидент академік Сахаров на зустрічі в Москві. Це були тільки початки „відкритости і перебудови". Тоді у Львові доповідач помістив в пресі допис, що режимний осуд УПА як жменьки бандитів не відповідає правді, бо кількість арештованих, репресованих, засуджених, засланих та розстріляних сягає 400 тисяч. За це його і редактора часопису негайно звільнено з праці. Доповідач негайно повідомив про це Сахарова, а Сахаров Горбачова. У висліді доповідачеві і редакторові негайно повернено їхні становища.

Складний та коштовний процес документації масових жертв гітлерівського і большевицького терору в Україні та підготова музею мартирології українського народу, продовжував доповідач, має завдання доказати світові, що Україна була жертвою народовбивства, а також переконати населення, зокрема центральних, а ще більше східніх і південних земель України, що УПА і українська дивізія — це не явища коляборації, а радше наслідок отих масових могил та в'язничних підвалів НКВД в 1939-41 роках у Галичині, де гинули закатовані, навіть діти.

Щодо політичних справ, то на думку доповідача, в психології численних діячів залишилось забагато революційного, валення та критики вже не чужого, а свого уряду, і на жаль, брак будівничої дисципліни та співпраці. З другої сторони на цілій державній системі тяжать залишки колишньої партократії. Тому надії, що нові вибори принесуть великі зміни на краще, не враховують тієї істини, що докорінні зміни будуть нелегкими і тільки поступовими.

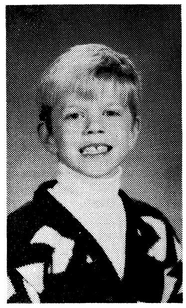
Важка минувшина тяжить також на навичках селян і робітників, де помітний брак почуття національної солідарности і де ще поширені спроби розв'язувати свої економічні проблеми крадіжками. Для прикладу доповідач подав викрадення кольорових металів та їхню продаж в Польщі.

Також відстала і пов'язана з цілою територією колишнього СССР індустріяльна спадщина спричинює великі кошти та гамує економічний розвиток України. Велика фабрика автобусів у Львові залежна від чужих частин, при чому мотори, відносно пального, дуже неекономічні, тож збут цих автобусів обмежений тільки до країн колишнього СССР. Тепер йдуть переговори про закуп нових високоякісних дизелевих моторів у Франції, але на це потрібно того, чого нема, — твердої валюти. Рафінерія нафти з відсталим виробом в Україні має тільки половину тієї видайности, яка при цьому кращому виразі осягнена в Білорусі, одну третю видайности в Німеччині і майже тільки одну четверту японської.

Доповідач радо і вичерпно відповів на поставлені запитання та просив усіх болільників за долю України підтримати Т-во „Меморіял", а зокрема його видавничу діяльність, а також друкувати в Т-ві „Меморіял" освітньо-наукові і літературні твори авторів із нашої діяспори. Ціни друку дуже доступні.

Р.Л.

Переможець конкурсу

Ю. Плешкевич.

Юрко Плешкевич, якому дев'ять років, взяв участь у конкурсі фірми „Нордстром" намалювати улюблене місце природи. Юрко намалював уявний краєвид Гаваїв: (не був на Гаваях) вульканічні гори на тлі блакиті океану, осяяні золотим сонцем. До нагороди вибрано шість найкращих малюнків, в тому числі й твір Юрка.

Для „авторів" малюнків різні спонсори доручували по 1,000 дол. з умовою, що ті виграші призначені будуть на фонд, зв'язаний з охороною довкілля. Юрко заявив, що призначує свою виграшу на Фонд Дітей Чорнобиля. Тими малюнками вдекоровані дитячі сорочинки і їхні кольорові копії знаходяться на першій сторінці каталогу „Нордстром" з дитячим одягом, приготованим на початок шкільного року. Під малюнками подані: ім'я, прізвище, вік і місце замешкання дітей. Також є короткий текст ґратуляцій і вдоволення для підтримки цього конкурсу зі сторони різних спонсорів-фундаторів нагород.

Юрко Плешкевич — учень 4-ої кляси школи в Парк Ридж біля Чикаґо, учень 5-ої кляси українознавства при школі о. Миколая в Чикаґо, пластун-новак роя „Акули", церковний братчик при церкві св. Йосифа.

Ця коротка інформація насуває рефлексії: а може більше є таких помислів — ідей дітей? Чи не варто у пресі дорослих зробити куток „слідами дитячих ідей, пов'язаних з Україною", чи щось в тому роді?

Ірина Камінська

ЯК ВИГЛЯДАЄ З ПЕРЕВЕДЕНИХ опитів, Росія схиляється до кандидатури Джорджа Буша. ТАСС інформує, що 67 відсотків москвичів заявили, що для Росії є дуже важним хто буде черговим президентом Америки. Серед тисяч запитаних москвичів 44 відсотки підтримали Буша, 13 відсотків Клінтона і тільки один відсоток Перо.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

запрошує членів й українське громадянство на

ДОПОВІДЬ

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА У СВІТЛІ НОВОГО ТРАКТАТУ

яку вигопосить

ТЕОДОЗІЙ СТАРАК

виконуючий обов'язки амбасадора України у Польщі, колишній дисидент і публіцист,

що відбудеться

в суботу, 7-го листопада 1992 р. о год. 5-ій веч. в домі НТШ в Ню Йорку

при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вул.

УПРАВА НТШ

Наукове Товариство ім. Шевченка
Стипендійна Фундація
Зенона й Юлії Петешів

— проголошує —

КОНКУРС НА СТУДІЙНУ СТИПЕНДІЮ
у висоті до 4,000 долярів

для студента (-ки) українського походження, що проявив (-ла) талант і працьовитість та потребує допомоги для продовження студій гри на фортепіяні, або на смичкових інструментах (скрипка, віольончеля, віоля), композиції й дириґентури та української музики і музичної культури, який потребує й заслуговує на допомогу.

Зголошення із життєписом, посвідками дотеперішніх і заплянованих студій, рекомендаціями та доказами про потребу допомоги треба переслати до кінця поточного року на адресу:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003

Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА

ДВАНАДЦЯТИЙ З'ЇЗД

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ

відбудеться 13-14-15-го листопада 1992 року в Домі Української Культури в Осередку Української Православної Церкви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В суботу, 14-го листопада, о год. 7-ій веч. відбудеться

БЕНКЕТ з МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ

присвячений першій річниці проголошення самостійностійної УКРАЇНИ

на який запрошуємо українське громадянство.

Вступ 25 дол. від особи.

УПРАВА

БУДУЙМО УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ — ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО!

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України

просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже льокальних громадських Комітетів, або до бюра головного скарбника на нижче подану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc.
209 B Grand Ave.
Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305, Fax: (201) 301-0068

Чеки виписувати: „Ukrainian Embassy Fund".

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ПОСТ" повідомила, інформуючи читачів про виборчі змагання між кандидатами на сенатора з нюйоркського стейту, що суперник сен. Алфонса Д'Амато, генеральний прокурор стейту Роберт Ейбрамс, систематично спізнювався з виплатою податків, висота яких коливалася між 350-400,000 дол. За минулих п'ять років Р. Ейбрамс спізнювався з вплатою податків хоч дуже добре знав, що від 200,000-долярового зарібку йому належиться вплатити до федерального і стейтового урядів відповідну суму.

Вкінці...

(Закінчення зі стор. 1)

М. Кочерги у 1000-річчя Хрищення України.

Про задум підготовити виставу „Патетичної" ми чули від Л. Крушельницької ще перед її виїздом із студією в Україну, але якось прямо не вірили, що це можливе в так відносно короткому часі. Але саме це прикмета незнищимої і єдиної тут тепер режисерки і звеличниці українського театру.

Вона не спочила ані на хвилину після виснажуючої тури по Україні, а відразу розпочала працю зі своїми студійцями над підготовкою прапрем'єри „Патетичної". Це, що саме 21-го листопада буде прапрем'єра п'єси М. Куліша, підкреслює Л. Крушельницька дуже точно. Показується, що цю славну драму М. Куліша ставили в 70-их роках в східніх областях України і в тодішньому Ленінграді та Москві, але ніколи в західніх областях чи в діяспорі. П'єсу дуже скоро в УССР заборонено, а тепер, на думку Л. Крушельницької, прийшов час, що вона мусить перевести свій задум в життя, бож цього року ціла Україна відзначує 100-ліття смерти нашого великого драматурга.

З цікавістю слухаємо інформацій Л. Крушельницької як вона приготовлялася до того великого діла. У двотомнику творів М. Куліша під редакцією Леся Танюка є, наприклад, аж п'ять різних закінчень цієї драми. Л. Крушельницька шукала порад різних літературознавців, зокрема знавця М. Куліша — д-ра Лариси Залеської-Онишкевич і вибрала закінчення п'єси подане Святославом Гординським із перекладом на німецьку мову Вольфа, із своїм додатком, який усі одобрили, як і її підхід та інтерпретацію.

А п'єса дуже важка до виконання, не лише змістом а і постановкою та саме інтерпретацією. На щастя, у постановці Л. Крушельницька має такого знаменитого декоратора як Володислав Клех, який виконав потрібне оформлення, що складається із мешкального будинку на три поверхи де рівночасно відбувається дія у п'ятьох кімнатах. Треба було заанґажувати професійну будівничу фірму для виконання цього складного завдання.

„Уявіть собі" — каже Л. Крушельницька — „що в п'єсі є аж 72 сцени, деякі лише по дві або три хвилини. Не забувайте, що музика є органічною частиною п'єси. Коли М. Куліш її писав він казав своїй дочці грати „Патетичну сонату" Бетовена і вибирав котрі місця з неї йому підходять до тексту. Мусите знати, що я дуже багато і довго студіювала літературу про цю п'єсу і при цьому знайшла безліч елементів, які досі не були ніде виявлені".

Питаємося, що це сталося що наші корифеї українського театру Йосип Гірняк і режисер Олімпія Добровольська, хоча були приятелями автора, ніколи п'єси на поставили, і довідуємося, що це наслідком заборони після її прем'єри.

Ось так „Патетична соната", аж тепер дочекалася постановки і це тут в Ню Йорку, завдяки одержимості вірної учениці Гірняків і їх послідовниці. Вона теж підкреслює, що вистави відбудуться лише в Ню Йорку, а в ніякому іншому місці поблизу.

Л. Крушельницька не ховає нервозності з приводу цього величного мистецького і фінансового задуму. Але вона підкреслює імена усіх своїх помічників, що допомагають їй тепер з таким серцем і завзяттям, що вона може спокійніше спати. Це в першу чергу В. Клех і його помічник Юрко Ґречило, постійний музичний керівник проф. Ігор Соневицький, фахівець у звукових ефектах Марко Сидорак і проєктодавець та виконавець строїв Ірина Лішман. А далі подає цілу обсаду членів студії, що тепер працюють кожного дня над текстами та їх виконанням, ведучий п'єсою Володимир Курило, а далі Софійка Зєлик, Лесик Кмета, Мелася Соневицька, Руслана і Михайло Розцішевські, Юрій Прятка, Маркіян Дума, Надя Диба- Подоляк, Марко Худьо, Івась Макар, Орест Кебало, Ярослав Шуль, Ліда Ґной, Тиміш і Тарас Ганкевичі, Левко Голубець, Тарас Ференцевич, Ліда Гевка, Ліда Сонна, Маркіян Соневицький і музичний супровідник Орест Гарасимчук.

Довідуємося ще від Л. Крушельницької, що у кінцевих тижнях в неї великі труднощі піднайти відповідну залю на проби, бож в них бере участь біля 30 осіб. Але і це буде, напевно, переборено, бо Л. Крушельницька не вірить, що не можна перебороти перешкод. Навіть те, що вистави „Патетичної сонати" відбуваються в навечеря і в день святкувань 50-річчя УПА вдалося наладнати. Вистави п'єси будуть в суботу, 21-го листопада і в неділю, 22-го увечорі, після святкувань 50-річчя УПА, а деякі актори студії навіть виступають у програмі святкувань, щоб відтак автом поспішати до Пейс університету на виставу „Патетичної сонати".

І скажіть, чи існує перешкода, якої побоялася б Л. Крушельницька?

У ВІВТОРОК, 27-ГО ЖОВТНЯ, канадські виборці відкинули конституційні поправки, запропоновані урядом країни на референдум. Це значна поразка уряду, який мав намір остаточно розв'язати проблему франкомовної провінції Квебек, що давно вже домагається виходу з федерації. Уряд мав на меті узаконити підписану два місяці тому угоду між керівниками канадських провінцій і територій. З 77 відсотків учасників референдуму проти поправок проголосували 52.3 відсотка. Лідер квебекських сепаратистів Жак Парізо, висловлюючи вдоволення вислідами референдуму, заявив: „Сьогодні ми зуміли сказати 'ні' тому, чого ми не хочемо, а завтра скажемо 'так' тому, чого хочемо". Щоб здійснити пляни виходу зі створеної 125 років тому канадської федерації, квебекським сепаратистам спочатку треба перемогти у провінційних виборах, і тільки тоді вони зможуть винести питання про вихід Квебеку з Канади на загальнонаціональний референдум.

ПОПУЛЯРНУ ГАЗЕТУ „Дейлі Нюз" в Ню Йорку, яка свого часу появлялася двомільйоновим тиражем, купив тепер Мортимер Зукерман після того, як федеральний суд дав „зелене світло" на таку трансакцію. Згідно зі словами Зукермана, він має намір розпочати працю 1-го грудня, не зважаючи на те, що ще не підписані договори з двома профспілками. Після підписання контракту купна Зукерман розпічне переговори з редакторами „Дейлі Нюз" з метою шукання нових шляхів, щоб видавати газету цікавою, в кожному разі такою, щоб її хотів придбати кожний мешканець Ню Йорку. Покищо новий власник не уточнив, як він буде переформовувати персонал.

М. Воробйов...

(Закінчення зі стор. 1)

рекладі Миросі Стефанюк на англійську мову. Кожного разу запрошені поети були гостями фестивалю і читали на ньому свої поезії українською мовою, а англійською канадські актори.

Цього року гостем фестивалю був поет Микола Воробйов, родом з Чернігівщини, який від 1967 до 1987 року був під наглядом КҐБ і не міг друкуватися, а працював сторожем й пожежником, однак не покидав писати поезій. В 1985 році появилася його перша друкована збірка, а від того часу ще три інші. Завдяки видавництву „Exile Editions" появиться тепер збірка його поезій англійською мовою у перекладі Миросі Стефанюк, фінансована Ю. Ємцем. М. Воробйов виступив на фестивалі 23-го жовтня, а напередодні цього публічного виступу літературний репортер найбільше почитного торонтонського щоденника „Ґлоб енд Мейл" перевів з ним та із чеським письменником Йозефом Скворецьким розмову на тему їхніх думок та переживань у країнах під совєтською окупацією. При цій розмові М. Воробйов підкреслив, що поетам і письменникам в Україні, хоча можуть творити свобідно, є важко випускати свої твори друком із-за браку паперу та із-за малого зацікавлення літературою в часи політичних перемін. На його думку не лише в Україні, але в цілій Східній Европі літератори тепер не пишуть, а займаються політикою, бо такі створилися обставини. Інтерв'ю було друковане в числі з 21-го жовтня.

М. Воробйов перебуває в Торонто як гість Міжнародного фестивалю, як також української громади, а Ю. Ємець сфінансував його приїзд.

У ДРУГУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

мого найдорожчого та незабутнього МУЖА

сл. п. інж.

СТЕПАНА ЧОРПІТИ

були відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у Львові, в дні 26-го жовтня 1992 р. в УГКСоборі св. Юра, о год. 7:30 ранку, а в Митрополичій каплиці відмовив СВЯТУ ЛІТУРГІЮ о год. 8-ій Владика УГКЦ Володимир Стернюк.

Дружина ХРИСТИНА, Львів

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

Миколи Зацухного

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 10-го листопада 1992 року

в таких церквах:

св. Миколая, С. Бруклин, Н. Й., о год. 9-ій ранку; св. Марії, Норт Порт, Фльорида; Пречистої Діви Марії в Люрді, Франція.

В церкві св. Юра в Ню Йорку ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА за душу покійного

буде відправлена

в середу, 25-го листопада 1992 року о год. 9-ій ранку

Прошу згадати покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ОЛЬГА

ПОДЯКА

Дня 4-го лютого упокоїлася

бл. п.

Стефанія Федорика

Замість квітів наступні особи пожертвували в пам'ять покійної 643 дол. на Допомоговий Фонд Дітям Чорнобиля:

Юрій Ганас; інж. Степан і Ірина Гаврилюк; Петро і Ніна Голіят з родиною; Олег і Олена Колодій; д-р Богдан і Ярослава Кондра; Теофіль й Іванна Кулик; д-р Ярослав і Марія Макарушка; Ольга М. Масюкевич; Євген і Ольга Филипович; Степан і Христя Шмотолоха; Євгенія Чапельська; д-р Ярослав і Марта Яримович. — Їм усім сердечне спасибі.

Також спасибі тим, що замовили Заупокійні Служби Божі. Сердечна подяка також тим, що листовно, або телефонічно висловили свої співчуття.

Вдячний —

ОСИП ФЕДОРИКА з родиною

Управа Землячтва Перемищина в ЗСА

ділиться сумною вісткою з членами, що 24-го жовтня 1992 р. відійшов у вічність по важкій і довгій недузі

бл. п.

Володимир Гнатик

Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття.

Сьомий Курінь Українського Пластового Сеніорату ім. Андрія Войнаровського

з великим жалем сповіщає пластове братство й українську громаду, що дня 20-го жовтня 1992 р. в Ютиці, Н. Й., на 79-му році життя відійшла на „Вічну Ватру"

св. п. подруга „Горлиця"
пластунка сеніор керівництва

ВОЛОДИМИРА СМИК

довголітня членка Куреня, відзначена за пластову працю орденом св. Юрія в золоті.

Опечаленому чоловікові другові „Сатурнові", дітям, внукам і всій родині покійної складає Курінь вислови глибокого співчуття.

У світлу пам'ять подруги „Горлиці" складає Курінь Войнарівці на Вишкільний Фонд Дрота 50 долярів.

У скорботі та глибокому смутку повідомляємо друзів і знайомих, що 15-го жовтня 1992 р. у Чикаґо, Ілл. відійшла у вічність

бл. п.

ІВАННА ГУМІНЯК

19-го жовтня похоронено Іванну на цвинтарі св. Миколая.

Хай легкою буде покійній земля чужини, як чорнозем рідної України.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Дякуємо Всеч. оо. парафії свв. Володимира й Ольги за служення похоронних обрядів, присутніх за участь у похоронах, за пожертви на Святі Літургії, на харитативні потреби в Україні, та за квіти.

МИХАЙЛО - чоловік
НАТАЛЯ і ІРА — дочки з родинами
ЯРОСЛАВА і ЗЕНЯ — сестри
та дальша родина

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в неділю, 25-го жовтня 1992 р. упокоївся в Бозі

бл. п. мґр прав і д-р філософії

Роман Рейнарович

Смутком прибиті:

дружина — ГАЛЯ
син — ЗЕНОН
брат — д-р ОЛЕКСАНДЕР РЕЙНАРОВИЧ з дружиною ТЕТЯНОЮ
братанки — МАРІЙКА СЕМЧИШИН з мужем ОЛЕСЕМ, МАРКІЯН, ЮРІЙ в Україні
братова — МАРІЯ РЕЙНАРОВИЧ з донькою АНЕЮ БОРИСЕНКО і внучкою НАТАЛКОЮ
та ближча і дальша родина в діяспорі й Україні

ПАНАХИДА — четвер, 29-го жовтня о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

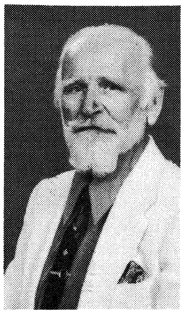
ПОХОРОН — п'ятниця, 30-го жовтня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Д-рові Ф. Мучієві — 95 років

В сучасній історичній добі, коли світ переживає великі події і коли на карті Европи й Азії появляються нові держави, а між ними й наша Україна, то не трудно є нам переочити деякі менш важливі події чи особи, які мали відношення до осягнення нашої мети — незалежности України. В цьому випадку я маю на думці особу д-ра Федора Мучія, українського лікаря й патріота, якому 31-го жовтня 1992 року сповняється 95 років життя. Не багатьом українцям пощастило дожити до такого віку й діждатися цих радісних днів, коли наш нарід осягнув волю й державу. До цього причинився також д-р Федір Мучій жертвенною працею продовж свого довгого життя.

Д-р Федір Мучій народився в селі Куткорі, Золочівського повіту (за Австрії), тепер Львівська область. Чотири кляси народної школи скінчив у рідному селі, а опісля, з допомогою свого вуйка Сидора Берези, адвоката з Відня, перейшов вчитися до Рогатинської гімназії, де тоді був директором Михайло Галущинський, визначний педагог та освітний діяч. Тут вчився Федір до 1914 року. Тоді вибухла Перша світова війна й йому не довелося там зложити іспит зрілости (матури). Тоді вуйко Сидір Береза забрав його до Відня і там він вчився у військовій школі. Згодом, коли створилася Українська Галицька Армія, Федір зголосився туди, як доброволець. Він пережив там усі воєнні страхіття, а після війни, в червні 1921 року склав іспит зрілости у Львові.

Медичні студії започаткував в Українському Тайному Університеті у Львові, а після його розв'язання польською владою виїхав до Праги і там закінчив медицину в 1928 році. Щоб отримати дозвіл практикувати медицину на рідних землях, що перебували під Польщею, треба було „нострифікувати" всі предмети на польській мові, в польському університеті. Д-р Мучій вибрав тоді Познанський університет, в Західній Польщі, де поляки дещо краще ставилися до українців (я також там студіював

Д-р Ф. Мучій

медицину в 1935—1939 роках). В Познані була тоді вже доволі численна Українська Студентська Громада, якої активним членом став і Ф. Мучій. Після „нострифікації" він вернувся до Галичини і відкрив свою приватну лікарську практику в моїм родиннім містечку Олеську, в 1930 році. Відтоді почалося наше знаймство. Попри професійні заняття д-р Мучій скоро втягнувся у громадську роботу в Товариствах „Сокіл", „Просвіта" та інших організаціях. Він був товариський, веселої вдачі, мав добрий голос і любив співати. Він був добрим організатором молоді, за що у польської влади не втішався симпатією. З вибухом війни у вересні 1939 року польська поліція його заарештувала й посадила в концентраційний табір „Береза картузька". З приходом совєтської армії він на короткий час опинився „на волі", але незабаром і совєти його ув'язнили. Спочатку він перебував у в'язниці на так званому „Замку" в Золочеві, а потім був засланий на Схід, де просидів аж до 1941 року.

За німецької окупації д-р Ф. Мучій працював як старший асистент на факультеті гістології у Львівському Медичному Інституті, якому німці дали назву „Medizinishe Fachkurseu". Завідуючим катедри був поляк проф. Болеслав Яловий. Після його трагічної смерти в 1942 році д-р Мучій залишився головним викладачем гістології, а автор цих рядків був його асистентом аж до 1944 року, коли через воєнні події інститут було закрито. За німецької окупації д-р Мучій працював ще як лікар тюрми на вул. Лонцького, де тоді перебувало чимало українських в'язнів.

На еміграції проживав д-р Ф. Мучій в Німеччині, в місті Ашафенвург, де трудився для українських втікачів, а також працював, як лікар, в Комісії для перевірки здоров'я людей, котрі виїздили до ЗСА та інших заморських країн.

До Канади прибув д-р Ф. Мучій в 1950 році і був одним з перших наших емігрантів, які склали штатний лікарський іспит в Манітобі. Після того він відкрив лікарську практику в Вінніпеґу, яку вів до 1980 року. Там же включився активно до праці в українській громаді й тішився пошаною серед нашого загалу. Він був доброю і скромною людиною, і любив помогти кожному, хто його потревував.

Через ослаблення зору з причини катаракти й віку д-р Ф. Мучій не може вже читати, але жваво цікавиться сучасними подіями в Україні. Це напевно дає йому силу і перспективу прожити ще чимало років на цьому світі. Він ніколи не був жонатий, а родини залишилася ще його молодша сестра Анна Глинська в Севен Гілс, Огайо, ЗСА, яка тримає з братом близький контакт. Вона була колись замужем у Львові за ред. Осипом Боднаровичем, який там помер в 1944 році. Був у родині ще один молодший брат Василь, якого ув'язнила совєтська влада в Олеську, а після звільненя він там і помер в 1970-их роках.

Для мене особисто д-р Ф. Мучій був добрим учителем і товаришем праці в Медичному Інституті у Львові у воєнні часи. Тому я й численні ще живі колишні студенти Медичного Інституту радісно вітають д-ра Федора Мучія з приводу 95-ліття його життя.

На многі і благі літа, дорогий Докторе!

Нещодавно д-р Ф. Мучій спровадив з України свою родину, під опікою якої буде йому відрадніше жити в гостинній Канаді.

Д-р Осип Оришкевич

● РІЗНЕ ●

● РОЗШУКИ ●

АНАТОЛІЙ ВІТЕР ІВАНОВИЧ, роджений 1926 р. в с. Лотів, Польща, розшукує племінниця **Людмила ВітерОлександрівна.**
Прошу телефонувати:
(716) 381-3130, (716) 388-1445

Олександра Кричківська
пошукує двоюрідних:
ГИЛЯНКУ, ОЛЕКСАНДРА і ЯКОВА КРИЧКОВСЬКИХ,
які з родичами виїхали до Америки, приблизно у 1925 р. Батько Іван Іванович помер у 1972 р. Хто знав би про них або вони самі, то прошу написати:
Україна
м. Бучач,
Тернопільська обл.
вул. Галицька 142
Кричківська О. П.

●FUNERAL DIRECTORS●